Թ. ՏԱՐԻ 2565 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 2 ՆԱԻԱՍԱՐԴ 4385 12/24 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1892 2 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1310 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՐԾԻՆՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه ده آره‌وك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳՐԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ժամամ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դրուշ 50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն, եւ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՕԳՈՍՏ. 12/24 1892

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԻՆՉՈՒ ՉԵՆ ԿԱՐԳՈՒԻՐ

Բ. (*)

Ամուսնութեան պէտքը մարդուն համար նոյն չէ բոլորովին ինչ որ է միաւորման պէտքն հասարակ կենդանեաց մէջ։ Մարդուն համար ամուսնութիւնն ընտանիք մը կազմելու բարձրագոյն բաղձանքն եւս կը բովանդակէ։ Բայց վերջապէս, առաջին և գլխաւորագոյն դրդիռը բնախօսական (ֆիզիօլօժիք) պէտքն է։ Արդ, ուր որ այս պէտք այլապէս գոհացում գտնէ, անխուսափելի է որ ամուսնութիւնք նուազին։ Մեծ քաղաքաց մէջ այսօր կան շատ մը դիւրութիւններ, որք նոյն բնական պէտքին ո՛և իցէ գոհացում մը կուտան։ Այս դիւրութիւնք նոյնքան դժուարութիւններ են կանոնաւոր ամուսնութեանց շատնալուն, և այս է՝ ըստ մեզ՝ առաջին պատճառն որով հիմակ առաջուան չափ չեն կարգուիր։

Ամուսնութեանց նուազման այս առաջին պատճառն, ինչպէս կ'երեւի, մտացածին բան մը չէ։ Հայ աղջկանց հրապուրիչ լինելուն կամ չլինելուն վիճելի խնդիրն յուզելու պէտք չկայ, ո՛չ ալ մեր ամուսնալուծման օրէնքները պրպտելու անհրաժեշտ հարկ մը կայ՝ երբ խնդիրն այսչափ դրական իրողութեան մը վրայ է։ Հայ աղջկունք նոյնքան և թերեւս աւելի աղուոր են այսօր քան որչափ մեր պապուն ու մամուն օրով, և Հայոց Եկեղեցւոյ օրէնքներն ալ տարբեր չէին երբ այն զոյգ մը ծերունիներն իրենց սրտին առաջին բաբախումներն զգացին և իրարու հաղորդեցին։ Բայց այն ատեն հիմակուանին չափ երգեցիկ սրճարաններ ու հանրատուներ չկային։ Եւրոպական մեծ քաղաքաց մէջ քաղաքակրթութեան յոռի բերումներէն մին է այս հաստատութեանց բազմացումը։ Քաղաքակրթութեան թելադրմամբն է որ գաւառացի ժողովուրդք եւս քան զեւս կը թափին քաղաքներն։ Երերուն բազմութիւնը կ'ընտուարանայ քաղաքաց մէջ։ Այս բազմութիւն ընտանեկան կենաց հանգիստը չի վայելեր մեծ քաղաքաց մէջ ուր գործի համար կը պանդխտի։ Իւր երեկոյներն անցունելու համար ընտանեկան յարկը չունենալով, կ'անցունէ ուր որ աւելի զբօսանք գտնէ։ Մեծ քաղաքաց մէջ զբօսական վայրերու և հանրատուներու բազմանալը նախապէս այս պանդուխտ բազմութեան կենդանական պիտոյքը գոհացնելու դաղափարէն ծագում առած է։ Բայց քաղաքացիներէն անոնք ալ որոց բարոյական ըմբռնումներն և ընտանեկան կապակցութիւններն այնքան կանոնաւոր չեն, նոյն դիւրութիւններէ օգուտ քաղել ուզելով, հետեւանքն այն եղած է որ այնպիսի հաստատութիւններ հետզհետէ շատցած են, և ինչպէս անցեալ օր պաշտօնակից մը յայտնած է, այսօր 2,000է աւելի կը նշանակէր, այսօր 2,000է աւելի կը համրուին Կ. Պոլսոյ մէջ, ուր մինչեւ ելնող բազմութիւնն օրական 20,000 հոգիէ պակաս պէտք չէ ըլլայ, կ'ըսէր, հաւանօրէն այս թիւերը ճշդած ըլլալով քաղաքապետական արձանագրութեամբ։

Արդ, երբ ամուսնութեան առաջին և ամենէն բնական դրդիռն ո՛և իցէ շաւիղներու մէջ գոհացման պէս բան մը գտնէ, անո՛նք միայն կը կարդուին որք յատկապէս ընտանիք կազմելու և զաւակներ ունենալու գովելի բաղձանքը տածեն, այսինքն՝ նուազ ինքնասէր և անձնահաճ և աւելի այլասէր և ընկերական ոգւով ըմբռնեն ամուսնութեան պէտքն։ Եւ այս ընտրեալք սակաւաթիւ մասն են ամուսնացողաց մէջ։

Այս կացութեան մէջ ահռելի անբարոյականութիւն մը և անկրելի անիրաւութիւն մը կայ։ Անիրաւութիւնն ակներեւ է։ Այս կերպ դիւրութեանց շնորհիւ ժամանակ անցունել և ամուսնութեան բնախօսական պէտքն ո՛չ եւս զդալ՝ ընկերային հաստատեալ գաղափարներու բերմամբ՝ միայն արական սեռին տուեալ է։ Իդական սեռն ի հարկէ զուրկ է այն տեսակ յաճախումներէ։ Անոր համար բնութեան ճամբայն՝ կրօնքին և օրէնքին ճամբայն է միայն, ամուսնութեան ճամբայն է։ Այն միակ պատուաւոր, այն միակ օրինեալ կենցաղավարութեան մէջ մեր մայրեր գտած են իրենց սրտի գոհունակութիւնն, և մեր քոյրեր ու դուստրներ պիտի գտնեն ինչ որ պէտք է իրենց հոգեկան ու ֆիզիքական բարօրութեան համար։ Բայց ամուսնութիւնն ո՛չափ պէտք է երիտասարդուհեայ համար, կը տեսնենք որ այժմեան ընկերային կարգ մ'ըմբռնումներ ու սովորոյթներ երիտասարդներուն համար նոյնքան պէտք չեն թողուր ամուսնութեան։ Հո՛ս է աւասիկ արդի ժամանակս ամենէն քստմնելի անիրաւութիւններէն մին, արդիւնք բախման հին գաղափարներու նոր գաղափարներուն։ Եւ չէ՞ք կրնար ըսել թէ յայտմ մասին իրաւունքը նոր գաղափարներուն, նոր սովորոյթներուն ըլլայ, իսկ հին գաղափարները սոսկ նախապաշարումներ ըլլան։ Որտի կուսութիւնը՝ նախ քան զամուսնութիւն՝ խնդրելի և յանձնարարելի է ամէն ժամանակ և ամէն ժողովրդի մէջ։ Մարմնոյ անմեղութիւնն անոր երեւելի մէկ ապացոյցն է լոկ։ Այս վերջինը խստագոյնս պահանջելով՝ մեր պապերն ու մամերը կը ցուցնէին թէ ո՛րչափ կը յարգէին և կը սիրէին հոգւոյ կուսութիւնը։ Բայց այս սուրբ վիճակը մարդկութեան մէկ կիսուն և տկարագոյն կիսուն վրայ միայն հարկ դնել և միւսը սանձարձակ թողուլ, որով միոյն դիւրացնել ամուսնական կապերէ զերծ մնալու միջոցները, մինչ միւսին համար անհրաժեշտ հարկ մը կը մնայ ամուսնութիւնն, ընկերային այնպիսի յոռի վիճակ մը երեւան կը հանէ զոր որչափ խստիւ դատապարտենք կ'արժէ։

Այս անիրաւութիւնը կարծես աւելի չեշտելու համար, ընկերութիւնն արգահատութեամբ կը նայի աղջկան մը վրայ որ «տունը մնացեր է», և ինչպէս հեգնոտ շուրթներ կը գտնուին որք անոնց դժբախտութեան վրայ հոգածութիւն արտայայտեն, հրապարակի վրայ անոնց վիճակն անանձնական ցուցնելու չափ յառաջ գացող գրիչներ «սրախօս» ոտանաւորներ յերիւրելով՝ իրենց հանճարն արտայայտել կը կարծեն։ Բայց ո՛չ ոք բան կ'ըսէ երբ երիտասարդ մը յամառի մնայ իւր ամուրիի դաւանանքին ու պարապմունքին մէջ։ Ասոր վիճակը բնական կը դտնեն, մինչ անոր քրոջ վիճակն անբնական է կ'ըսեն։ Զարհասս կամ քիչ շատ տարիքնին առած օրիորդներ իբրեւ զրկեալ կը ներկայացուին ընկերութեան մէջ, մինչ ամուսնացեալ կնոջ մը գլխուն շուրջը փառաց պսակ մը կարծես հիւսուած կը տեսնուի։ Հակառակ ըմբռնում մը տգեղ սեռին նկատմամբ։—Հոս ամուրի երիտասարդն է որ աւելի կը փնտռուի և յաչս բազմաց անոր վիճակը նախանձելի կը համարուի, և կան հինաւուրց ամուրիներ որք կը կարծեն թէ ամուսնացող երիտասարդն «անկումմը» կ'ընէ, և թէ՝ «վերջ մը» տալով այլընդ այլոյ վայելչներու՝ աշխարհիկ կեանքին իսկ վերջ։—

Այս ամէն այլանդակ դաղափարներուն հիմն եթէ փնտռենք՝ այն չէ՞ որ ամուսնութեան մէջ մարդ ապերջանիկ կ'ըլլայ ի հարկէ, զի յայնժամ ինչո՞ւ համար ամենքս ալ պիտի ջանայինք ամուսնացնել մեր աղջիկներն ու քոյրերն, այլ որովհետեւ հիմակ երիտասարդք աւելի կամ նուազ անխոստովանելի միջոցներով կարող են այնպիսի կեանք մը անցուցնել զոր ընկերութիւնն ամենայն իրաւամբ կը զլանայ գեղեցիկ սեռին ամուսնական կեանքէն դուրս, և զոր պէտք էր նովին խստութեամբ ղլանար երկու սեռերուն հաւասարապէս։ Այո՛է՝ ըստ մեզ՝ քաղաքաց մէջ ամուսնութեանց պակասելուն առաջին պատճառն։ Ուրիշ նիւթական, բարոյական և ընկերական պատճառներ ալ կան, որոց վրայ խօսելու առիթ պիտի ունենանք։ Առ այժմս եւս ըսենք թէ ամուսնութեան բարոյական և նիւթական կապերէն խուսափելու և ապօրէն շաւիղներու մէջ օրինաւոր պէտքերու գոհացում գտնելու սովորութիւնը կը զօրացնեն ու կ'ընդհանրացնեն անպարկեշտ ընթերցմունք, որք դժբախտապէս տարուէ կ'աւելնան մեր մէջ։ «Ի՞նչ ինաս ունի՝ բարին ու չարն հաւասարապէս պէտք է գիտնան տղայք։ Թո՛ղ ամեն բան կարդան,» կ'ըսեն մանք տղատասոհք, և ուրիշ մը՝ աղջկանց վարժարան մը այցելուն առթիւ՝ (ուր դասեր է «թոմբուլիկ կիներ» փնտռելու) չունենար աւելի պատուական դաղափար մը քան յանձնարարել հետեւեալ օրն իսկ որ այն վարժարանին ընթացաւարտ աշակերտուհիք Ջոլա կարդան՝ եթէ կը փափաքին իրենց դաղափարներն հաստատել, տեսութիւնները ճշդել, և գիտակցութեամբ խօսիլ ընկերային ումարդային ամենամեծ խնդրոց վրայ։ Արդ, Եւրոպոյ և Ամերիկայի լուսագոյն խորհուրդներուն հետ, կարծենք մեր ալ համոզումը պէտք է ըլլայ թէ անխիղճ ընթերցմունք վնասակար են պատանեկութեան՝ և այն ատեն միայն մատչելի պէտք է ըլլան երբ մարմինն ու միտքն իրենց կատարելութեան հասած են, երբ մանաւանդ միտքն՝ արդէն տարիներէ հետէ ինքն իւր հաշուոյն խորհելու վարժուած ըլլալով՝ գիտէ կարդացածին վրայ դատաստան ընել, և հաված իւղի պէս կուլ չի տար ամէն կարդացածներն, ըլլան անոնք մինչեւ իսկ Զոլայի պէս հեղինակի մը «հրաշակերտները»։ Սովորաբար կարդացուած վէպերուն ու թատերգութիւններուն մէջ հետաքրքրութիւն շարժելու համար կը պարզուին բարոյական և ընկերական խանգարեալ պայմաններ, որք նորութեան հրապոյրը կը բերեն անպատրաստ միտքերու, և կանուխէն կը վարժեցնեն զանոնք իրենց կարդացած կեանքին մանրանկարն ի գործ դնելու։ Այս գրուածոց մէջ հանդատունք, եռանդուն զուարճութիւն, մեծ կանայք ու անհաւատարիմ արք մեծագոյն տեղը կը բռնեն միշտ։ Ադունք թէ որ չըլլան՝ գրուածն «անհամ» է կ'ըսուի։ Բնական է որ ընթերցողաց, մանաւանդ խակ ընթերցողաց, մտքին մէջ ալ մեծ տեղ մը բռնեն ադունք։ Եւ այն որ արդէն մեծ տեղ մը գրաւած է մեր մտքին մէջ, օրին մէկն անշուշտ տեղ մը պիտի բռնէ մեր կեանքին մէջ, անբաժան մէկ ընկերը պիտի ըլլայ մեր գոյութեան։ Ասոր ալ կրնա՞նք ըսել թէ «Ի՞նչ ինաս ունի»։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖԵՐԴԻՆԱՆԴ ԻՇԽԱՆ Ռիլլի վանքը գնաց, ուր տասն օրի չափ պիտի կենայ՝ մինչեւ որ Փիլիպէի Ցուցահանդէսը բացուի։ Պ. Սթամպուլով վառնա գնաց։ Տարեկան զինավարժութեան համար ըստ սովորութեան Փիլիպէի և Ռուսճուգի միջեւ հանդիպելու զօրաց թիւն այս անգամ 32,000ը չանցնիր։

ՈՒՄՊԵՐԴՈ թագաւորին ձեռնոցներեթալուն առթիւ, օտար Տէրութիւնք, ընդ օրս Ֆրանսա, իրենց նաւատորմերը զրկելով, յարգանաց ցոյց մը պիտի ընեն թէ Քրիստափոր Կոլոմբոսի յիշատակին և թէ Իտալիոյ թագաւորին։ Որպէս զի այս օտար մարտանաւուց տեղեր նշանակուելուն առթիւ առաջնութեան խնդիր չծագի այլ և այլ Տէրութեանց նաւատորմերուն մէջ, որոշուեր է զի անոնք իրենց ժամանման կարգաւ շարուին նաւահանգստին մէջ։

ՊԵԼՃԻՔ լաւ դործ կ'ընեն Պարսկաստանի մէջ։ Թէհրանի շրջակայքը Շահ-զապտիլզադիմ նուիրական դաղաքը տանող երկաթուղին պիտի ընկերութիւն մը չինեց։ Ասոր կցեց Թրամվէյ մը որ Թէհրանի շուրջը կը դառնայ։ Այս երկու ձեռնարկներ լաւ ճամբու մէջ են, և յոյժ շահաւէտ։ Այս յաջող սկզբնաւորութեամբ քաջալերեալ, Պելճք շատ մը նոր արտօնութիւններ ստացան։ Ճակնդեղ շաքար հանելու գործարան, թուղթի, ապակիի, մոմի գործարաններ հիմնելու և քարահանքեր բանեցնելու արտօնութիւններ ստացան։ Ֆրանսացի երկու ճարտար քիմիագէտներ զրոս պելճ ընկերութիւն մը զրկած էր, հիմնովին քննեցին և լուծեցին շաքարագործութեան վերաբերեալ հարցերը, տարբալուծելով հողն, օդին տարութիւնն հաշուելով, ճակնդեղ մշակելով, և գործաւորչէն ու հողերու վարձքն ի նկատ առնելով։ Եզրակացուցին թէ Պարսկաստան իրեն պէտք եղած շաքարն իւր մէջէն կրնայ հանել։ Կ'ըսեն թէ թուղթ, ապակի, չիլ և մոմ նոյնքան դիւրաւ կրնան շինուիլ Պարսկաստանի մէջ։

ՊՈՒՔՈՒՆ տասան Հնդուհան [illegible] էն ի վեր, օրինակելի կերպիւ մաքուր քաղաք մ'եղաւ։ Ռուսիոյ թերթեր եւրոպական Ռուսիոյ քաղաքներուն կ'առաջարկեն օրինակ առնուլ այդ կանոնաւոր-ասիական քաղաքէն։ Թէպէտ ի սկզբան բժիշկք և իշխանութիւնք անհոդ երեւցան ի Պաքու, բայց ապէտին ծանրութիւնը տեսնուելուն պէս, ամեն ճիգ թափեցին, և հիմա, թէպէտ հնտախտը գրեթէ վերջացած է հոն, դգուշական միջոցները ձեռքէ չեն ձդեր։ Բնակիչք հեզդհեզ կը վերադառնան մեծ բազմութեամբ։

ԱՆԳԼԻՈՅ մէջ նորընտիր նախարարներէն ու խորհրդականներէն 16ն երեսփոխան դառով՝ վերընտրութեան դիմեցին, բայց միայն երկուքին վերընտրութեան դէմ սաստիկ պայքար կայ։ Պահպանողականք և միութենական ազատականք միացած են ընդդէմ Պ. Ճոն Մորլիի ի Նիւքասլ և ընդդէմ Պ. Արնոլտ Մորլիի ի Նոթինկէմ։

—Նորակազմ նախարարութեան մէջ մասնախումբ մը կազմուեցաւ իսլանտական ծրագիրը պատրաստելու համար, անդամակցութեամբ Պ. Կլատստոնի, Պ. Ճոն Մորլիի, Պ. Քամպէլ Պանըրմանի, Լորտ Հէրշէլի, Լորտ Ռիբբոնի, Լորտ Ռոզպէրիի, Լորտ Քիմպըրլիի և Սըր Ուիլիըմ Հարքորդի։ Ծրագիր մը պատրաստելու համար ազգային կուսակցութեան բոլոր «զօրաւոր դլուխներուն» այսպէս ի մի վայր դալէն կրնայ մակաբերուիլ ծրագրին կարեւորութիւնն իսկ։

—Կ'ըսուի թէ Վեհ. Վիքթորիա թագուհին ինք չէ ուզեր որ Պ. Հէնրի Լապուշէր՝ արմատական կուսակցապետն՝ անդամակցի նոր նախարարութեան, և Պ. Կլատսթոն հարկ դասեր է համակերպիլ վեհապետական կամքին։

—Պ. Կլատսթոն որոշեց ի Լոնտոն Ֆաուլին-Սթրիթի փողոցի նախարարապետական պաշտօնարանին մէջ իւր բնակութիւնն հաստատել նոյմ.ին, և նոր վարչութիւնը կազմել և թագուհւոյն վաւերացումն ընդունելով ի Խորհրդարան ներկայացնելէ ետեւ, մինչեւ նոյմ. ամիսն հանդարտութիւն վայելելու համար Լոնտոնէ մեկնեցաւ և քաղուեցաւ իւր Հարտրնի դեղեցկադիր և օգաստն դղեակն։ Իսկ Լորտ Ռոզպէրի կը մնայ Լոնտոն, դեսպաններն ընդունելու։

—Պահպանողական լրագիրք շատ դոհ են Լորտ Ռոզպէրիի արտաքին գործոց նախարար անուանելէն, և ընդհակառակն Պ. Լապուշէր դժգոհութիւն կը յայտնէ Թրուհի մէջ, զի զ.որտ Ռոզպէրի ամենքն ալ Լորտ Սալիսբրիի քաղաքականութեան շարունակող կը ճանչեն։ Այս պատճառաւ իսկ Կլատսթոնեան նոր դահլիճին կազմութիւնն ի սկզբան յուսացուածին չափ համակրանք չի՛ շարժեր ի միտսա։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ արժէթուղթ վերջերս շատ բռնուեցան Փարիզի հրապարակին վրայ մանաւանդ, և յուլիսի սկիզբէն ի վեր Դ. Կարդ քոնսոլիտէն 21.34էն ելաւ 23.7ի, երկաթուղին 77 1/8էն 84 1/8ի, Ռէյին 16.15էն 17.8ի, և Օսմ. Պանքն 554.37էն 578ի։ Հզօր խմբակ մը սկսած է գնումներ ընել օսմ. թղթոց վրայ, զանոնք չահաւորապէս ծախելու համար ուրիշներու։ Բայց թէ այս չահագիտութեան վերջն ո՛ւր պիտի յանգի, կարծիքները կը զանազանին։ Սա կայ որ եւրոպեան հրապարակաց վրայ դրամն առատ է յոյժ, (Պանք տը Ֆրանսը միայն ունի մէկ միլիառ 660 միլիոն ֆր.ի ոսկեդրամ, և հրապարակի վրայ ունեցած պանքոտներէն իբր 36 միլիոն ֆր. պակսած է,) և պատրաստ դրամոց այս առատութիւն Պանքաներու մէջ՝ կը ցուցնէ գործոց դադար, և ճարտարագործական ձեռնարկութեանց նուազում։ Այս պայմանոց մէջ օսմ. թղթոց վրայ դնելն ամենէն աւելի ուշագրաւ իրողութիւն մ'է, և Հանրային Պարտուց բարձրագոյն մասակարարութեան ապացոյց մը կրնայ համարուիլ։

(*). Այս յօդուածին Ա. մասն հրատարակուեցաւ անցեալ հինդշաբթի աւուր թուով։

—)(125)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻԹՊՈՒՌ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԹՈՒԱՌԱԿԱՆՆԵՐԸ

Երիտասարդն անմիջապէս հեռացաւ։ Բայց, մանկամարդ աղջիկն յանկարծ կորուսած էր իր զուարթութիւնը։

—Այս մարդն ի՞նչ կ'ուզէ ինձմէ, մըրմնջեց։

Եւ առաջին տխուր մտածում մը ծփաց իր միտքին մէջ։

Անհաճոյ տպաւորութեան մը ճնշման ներքեւ կը գտնուէր, որտնեղած էր։ Սակայն, բնաւ յայտնի չըրաւ դէմքէն։ Նախճաշի պահուն, լռակեաց եղաւ։ իր սովորութիւնն էր արդէն։ այնպէս որ ոչ կոմսուհին ոչ կոմսը, ոչ իսկ ժօրժ Նոթիէ բան մը չնչմարեցին որ իրենց մտահոգութիւն կարենայ պատճառել։ Զխառնուելու համար խօսակցութեան և նոյն իսկ չլսելու համար Պ. Շանպլէի ըսածները, շարունակ պզտիկ աղջիկներուն հետ զբաղեցաւ։

Երբ սուրճը խմեցին, կոմսն առաջարկեց Շանպլէի և Ժօրժի գնդամուղ խաղալ որ ընդունուեցաւ։

—Պարոններ, ըսաւ կոմսը, գնդամուղի սրահին մէջ սիկառներ, ըմպելիներ և գարեջուր պիտի գտնենք։

Երեքն ալ հեռացան հաւասարահէն։

—Մենք, սիրելիս, եթէ կը հաճիք, ըսաւ կոմսուհին, տղայոց հետ պտոյտ մը ընենք դաշտերուն մէջ։ գեղեցիկ օդ կ'ընէ և բաց օդին, արեւոտ ճամբաներուն վրայ վազվտելը թէ աղջիկներուն և թէ մեզ օգտակար կ'ըլլայ։

—Ո՞ը կոմէն պիտի երթանք, հարցուց Լիւսիէն։

—Այն կողմէն ուր կը գտնուին վարպետ Լանտրիի ցորենները։

—Սա կապուտիկներ և խաչխաչներ գտնուո՞ծ տեղը... Ա՛հ, ի՞նչ երջանկութիւն։ Բոլին և ես մեծ փունջ մը պիտի կապենք անոնցմով։

—Այո, սիրունիկս։

Երկու պզտիկ աղջիկները ձեռուընին իրարու զարկին ուրախութենէ ցատքելով։

Գլուխնին դրին բրինձի յարդէ լայնեզր գլխարկնին, որք կը պատսպարեն ամբան տօթակէզ արեւին տաք համբոյրներէն։ սակայն և այնպէս, կոմսուհին և Մառի-Մատրլէն առին իրենց հովանոցները։

Աճապարեցին հետեւիլ պզտիկ աղջիկներուն որք արդէն բակն անցնելով կը ցատքռտէին ծառուղւոյն մէջ։

Իսկոյն բլուրն ելան, այն ցորեններուն մէջ որ կը սկսէին հասունալ և որոց հասկերը, արդէն ծանրացած, կը ծռէին։

Կը թուէր վարժուհին թէ աւելի հեշտ կը շնչէր։ քիչ քիչ տաժանելի տպաւորութիւնը կ'անհետանար։ Խօսակցելով կոմսուհւոյն հետ, սքանչանալով շղարձակ լոյսով ողողուն դիւղանկարին վրայ, տեսակ մը գինովութեամբ շնչելով մաքուր, կենսաւէտ օդն՝ տոգորեալ քաղցր անուշութեամբ որ կը խուսափէ՝ իբր խընկամանէ մը՝ դաշտային ծաղիկներէն որք յուլրէն կ'օրօրուէին սիւքն։

Տիկին տը Բլէռֆոն և Մառի-Մատրլէն իրենց մտերմական խօսակցութենէն կ'ընդմիջուէին միայն Լիւսիէնի և Բոլինի զուարթ բացականչութիւններէն, որք յանկարծ դաշտի մը եզրէն, ճամբու մը քովիկը, կը գտնէին լայն եզերածք մը կարմրիկներու և կապոյտ դլխնածաղիկներու՝ կարմիր խաչխաչներով խառնուած։

Հնձուած ծաղիկներն, աւելի խլուած քան կարուած, և չատ անգամ յոյժ մեծ ճիգերով, Մառի-Մատրլէնի կը յանձնուէին, որ, ժամ մը պտոյտ եռք, մեծկակ փունջ մը ունէր ի ձեռին։

Աղջկունք ծաղիկ ժողվելով, կոմսուհին և վարժուհին խօսակցելով՝ ճամբուն մոտեցած էին։ Ցանկարծ, բաց լանտայի մը մէջ որուն երկու գեղեցիկ ձիեր լծուած էին, Տիկ. տը Բլէռֆոն ճանչցաւ Մոնթիլի մարքիզուհին և իր աղջիկը։ Այս տիկիններն ալ ճանչցած էին կոմսուհին և կեցուցած իրենց կառքը։ Տիկ. տը Մոնթիլ կ'երերցուցէր իր թաչկինակը։

—Դղեակ կ'երթան, ըսաւ կոմսուհին Մառի-Մատրլէնի։ այս այցելութեան չէի սպասեր այսօր։

—Այն ատեն, տիկին, պէտք է ճամարարենք դղեակ դառնանք։

Թաչկինակն աւելի սաստիկ կը շարժէր, մինչ մարքիզուհին բոլոր ուժովը կը պօռար։

—Բայց եկէք ուրեմն, սիրելի կոմսուհի, եկէք։

Քայլերնին փութացուցին՝ կառքին միանալու համար։

Սպասաւորը, հրամանի մը վրայ, արդէն վար իջած էր նստարանէն և բացած էր դռնակը։

—Սիրելի կոմսուհիս, ըսաւ մարքիզուհին, յաղթանակաւ Մոնտրաժէ պիտի տանինք զձեզ և ձեր սիրելի պզտիկներն։ Օ՛ն, եկէք, եկէք, շուտ։

Ինք և իր աղջիկը ձեռուընին կը կարկառէին օգնելու համար անոնց որ կառք ելնեն։

—Սիրելի Մառի-Մատրլէնս, ըսաւ կոմսուհին, սոփկալ չէք կանուլա ետ դառնալ։ եթէ կ'ուզէք առանձին չարունակեցէք այս պտոյտը։

—Շնորհակալ եմ, տիկին։

Լիւսիէն և Բոլին իրենց ծաղիկներն ուզեցին և Մառի-Մատրլէն փունջը անոնց ծունդերուն վրայ դրաւ։

—Ծաղկեփունջնիր պիտի չմնենք, գոչեց Լիւսիէն։

Իր կարգին, Տիկ. տը Բլէռֆոն նստաւ լանտայի մէջ, որ քիչ յետոյ անհետ եղաւ փոշիի ամպ մը թողլով ետին։

Մառի-Մատրլէն չուտով դղեակ դառնալու պէտք չունէր, ուր կրնար նորէն հանդիպիլ Պ. տը Շանպլէի։ Բանի մը հարիւր քայլ յառաջանալէ ետք ամայի ճամբուն վրայ, Մոնտրաժէի ուղղութեամբը, նստաւ զառիվայրի մը վրայ, ուսկից առուակ մը կ'անցնէր և կ'երթար կը թափէր Փլիզի մէջ, ճամբէն գրեթէ երեսուն մէթր վարօք։

Վայրը սիրուն էր։ Նայուածքը կը գըբկէր Վերբրէի մարգագետնին իր բոլոր տարածութեանը մէջ, որուն խոտերը նոր կտրած էին։ Մանկամարդ աղջիկ իր զիմացն ունէր Պ. տը Բլէռֆոնի ջաղացքներն և կրնար աչերուն հետեւիլ գետակին ընթացքին որ, իր քմահաճ մաներով, կը նըմաներ առասպելական օձի մը։

Ցանկարծ, Սանտրիյեոն, որ հաւանօրէն Մառի-Մատրլէնը կը փնտռէր, երեւցաւ ցորենի դաշտին մէջտեղը։ Երկու անդամանոներու մէջէ, Թորթիյեար, անտեսանելի, անոր կը հետեւէր։ Բան մը կարող չէր մտանել խեղճ ցաւագարին ներկայութիւնը, եթէ ոչ հասկերը որք երբեմն կը չարժէին և իրարու կը քսուէին։

Ցանձին Թորթիյեարի մոդեղի հանգամանք կար։ խոհեմութիւն, սուր տեսողութիւն, ծայրայեղ կերպով նուրբ լսողութիւն և նոյն իսկ կարդ մը սովորութիւններ։ Խօսքերնիս այն ծանրաշարժ, անշքնորհք մոդկայներուն վրայ չէ որք զժուարաւ կը քաշկռտուին իրենց թաթերուն վրայ և աւելի կը մաքլցին քան կը քալեն։ այլ ըմբուստ և տպագիտնի գոյնով այն կենդանիին որ, վայելչաձեւ, քոցակն, կը տաքնայ արեւին՝ հին պատերու երկայնքը և որ լաց ամենափոքր չշուկին, զոր ըսպառնալից կը կարծէ, կը սլանայ և կ'անհետի փայլակի շուտութեամբ։

Թորթիյեարի կարգ մը մկանունքը շնորհիւ այն վարժութեան զոր չարունակ կուտար անոնց, ստացած էին առաձգութիւն մը և արտակարգ զօրութիւն մը։ ծունգերուն և ձեռներուն վրայ կը քալէր, ոչ միայն դիւրութեամբ այլ և անհաւատալի դիւրաշարժութեամբ և արագութեամբ։ Հէշտիւ կրնար հետեւիլ մարդու մը որ՝ թեթեւտոն՝ ընթանար մարմնամարզական քայլով։

Մոդեղին պէս օրուն հետ կը բաղդատենք զայն, իր աչքը կը տեսնէր անագին հեռաւորութիւններ, և երբ, փորը գետին տար, ականջը հողին փակուցած, ամենահեռաւոր աղմուկները կը լսէր։ բայց ինքն ալ մոդեղի ձեւով իր վազքէն՝ որքան ալ արագ ըլլար՝ բնաւ աղմուկ չէր հաներ։ կ'անցնէր բարձր խոտերուն վրայէն գրեթէ առանց կոխտելու ցայտս, թանձրախիտ թաւուտներէն առանց կտրելու ոչ իսկ դպչելու ճիւղ մը, հաղիւ երերցունելով տերեւները, ինչպէս կը տեսնենք հիմակ անոր անցնիլը ցորենի դաշտէն, թեթեւ տատանում մը տալով միայն հասկերուն։

Սանտրիյեոն գոհունակութեան պզտիկ աղաղակով մը իր ներկայութիւնը ծանոյց և Մառի-Մատրլէնի ետին դառնալու ժամանակ չթողլով, հէք յիմարը, որ ցատքելով վազած եկած էր, մանկամարդ աղջկան մօտ կը հասնէր և կը նստէր անոր քով։

(Շարունակելի)

ՍԵՐԳԻՍ Բիւրոթի և Զայչարի միջև 15 հազար պահեստի զօրք համախմբած ըլլալով, պուլկար կառավարութիւնը շատ հոգ կ'ընէ եղեր։

ԼՈՐՏՅՍԱԼՅՈՐԻ վարչութեան մէջ, 19 գլխաւոր պաշտօնէներէն 10ը Լորտերու ձեռքն էին։ Պ. Կլատսթոնի նախորդ վարչութեանց մէջ եւս, 20 պաշտօնեներէ 8ը Լորտերու յանձնուած էին։ Այս անգամ Պ. Կլատսթոնի վարչութեան մէջ վեցէ աւելի Լորտ չկայ, ի միասին լիենլով նոյն իսկ Իռլանտայի Փոխարքայ Լորտ Հուիթը, որ սակայն Նախարարաց խորհրդոյ չանդամակցիր։ Այսպէս ընել հարկ դատեր է նոր վարչապետն, զգալով թէ իւր մեծամասնութեան ամէն մասերուն գոհացում տալու և Եղեսի։ Ժողովոյ մէջ աւելի զօրաւոր դիրք մը բռնելու համար, պարտէր աւելի շատ ներկայացուցիչ ունենալ Խորհրդարանին այդ ընտրական և ժողովրդական ճիւղին մէջ։ Արդէն, ինչպէս յայտնի է, եթէ Լորտերը մերժեն քոյր-կղզոյ վերաբերեալ ծրագիրն, Ազատականաց դիտաւորութիւնն է Լորտերու Ժողովոյն բարեխոսութեան կամ վերակազմութեան խնդիրն յուզել, եթէ ոչ բարձումն, և եթէ այս ալ մեծ դժուարութեանց բախի, կը խորհին այնքան ազատականներ Լորտութեան բարձրացնել որ Ազատականք Լորտերու Ժողովոյն մէջ իսկ մեծամասնութիւն կազմեն։ Բայց այս ծայրայեղութեանց հասնելու ժամանակ կայ դեռ։

ՇԻՒԲԱՅՈՑԻ Արուեստասէրներին կարգադիր մասնախումբն որոշեր է մրցում մը կազմակերպել ամէն ազգաց ամէնէն ուշիմ և փայլուն պատանեաց, այնպիսեաց որք օրին մէկը «մարդկութեան ռահվիրայներն ու առաջնորդներն» ըլլալու կոչումն ունին։ Ամէն քաղաքակիրթ ազգերէ պիտի խնդրուի 15էն մինչեւ 45 պատանիներ ընտրել և զրկել, 13էն 20 տարու, բարձր վարժարաններու ընտրելագոյն աշակերտաց մէջէն դասելով։ Մասնախումբը միջոցներ ձեռք առած է այսպիսի 5,000 տղայք տեղաւորելու և սնուցանելու վայելչապէս։ Անգլ լրագրիք կը կարծեն թէ Անգլիայէն ամենայն փութաջանութեամբ պիտի զրկուին։

ԼՈՑՏը «Մարի Վալէրի» անուն նոր շոգենաւ մը ծով իջուց, 6,000 տակառաչափ, որ սահմանեալ է ծայրագոյն Արեւելք քանելու։

ՊԱՊՈՒՄԻ քաղաքապետական ժողովը 30 ոսկւոյ արժողութեամբ ոսկեայ ժամացոյց մը նուիրած է Պ. Կ. Վարձիլեանցի, նաւապետ Պ. Ա. Մանթաշեանցի «Մալակա» շոգենաւուն, ի փոխարէն այն ծառայութեան զոր մատուցած էր, հնոտիտ փախչողներու ձրի փոխադրութեան առթիւ, զոր ծանուցինք արդէն։

ՊՈՒԼԿԱՐՈՑ կրթական նախարարը ձեռնարկած է հինգ հազար վարժապետներ ընտրելու նախակրթարանաց համար։

ԱԶԳԱՔԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովը ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և առենապետութեամբ Դեր. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Ցով հանն էնանի։ Ժողովը զբաղեցաւ տեղական, սմուտնական և այլ խնդիրներով։

Տնտեսական խորհուրդն երէկ իւր սովորական նիստը կազմեց ի Պատրիարքարան և կանայկին ու կալուածական խնդիրներէ դատ զբաղեցաւ նաև հետեւեալ խնդիրներով։

Սկիւտար Ս. Խաչի թաղական խորհուրդը թաղին երկսեռ վարժարանաց անմիջական նորոգութեան պէտքն յայտնած և տնօրինութիւն խնդրած ըլլալով, Տնտեսական խորհուրդն, յետ նկատառման, յանձնարարեց թաղական խորհրդոյ՝ ճարտարապետական տեղեկագիր մը յղել ի մասին նորոգութեան պիտոյից ու ծախուց և ելեւմտից տեսուչ էֆէնտիին յանձնարարեց ալեակոյ թաղական խորհրդոյ։

Տնտեսական խորհուրդն իւր անդամներէն Համբարձումեան Գառնիկ էֆէնտիի յանձնած էր տեսակցել Պալատու թաղական խորհրդոյ հետ և կարգադրութիւն մը ընել բարեյիշատակ Պէշճեան ու Ճանիկ ամիրաներու կանայկին խնդրոյն համար։ Խորհուրդը գոհութեամբ լսեց Գառնիկ էֆէնտիի տեղեկութիւններն և շնորհակալութիւն յայտնեց։

Խորհուրդն ինչ ինչ խորհրդակցութիւններ կատարեց գաւառական Մուգաթայի արոց բաշխման ու գանձման եղանակին վրայ և Ատենապետ էֆէնտիին յանձնեց ուսումնասիրել այն արոց մասին յանցեցումն վարչական տնօրինութիւններն ու կարգադրութիւններն և յայտագիր մը բերել խորհրդոյ։

Խորհուրդն զբաղեցաւ նաև Սերովբեան հոգելոյս Յակոբ Պատրիարքի կրտակային խնդրով, Դասընթացի ազգաւոր խնամակալութեան, Գուդկունճուդի եկեղեցւոյ սեպհական գետնի մը, Վանայ Սանդխտեան վարժարանին և Խասգիւղի Շահնազարեան վարժարանին վերաբերեալ խնդիրներով։ Որոյեց իւր յայտագիր նիստը գումարել յառաջիկայ չորեքշաբթի ժամ 3ին ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ։

Թաղեցիներէ կազմեալ յանձնաժողով մը յառաջիկայ երկուշաբթի օր կը բանայ մանկապարտէզ մը ի Պէշիքթաշ առանձին շէնքի մէջ և առանձին մատակարարութեամբ, տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ հսկողութեան ներքեւ։

Տարակոյս չկայ թէ ամէն ծնողք խնդութեամբ պիտի ղրկեն իրենց փոքրիկ մանկիկներն այդ նորահաստատ մանկապարտէզն, որուն օգտակարութիւնը բացայայտ կը գնահատուի ամէնուրեք։

Երուսաղեմայ Ս. Յակոբայ վանուց Եաղոպի ազարակէն խոշոր նաւակով մը ձրձեռուկներ զրկուած են յԱզգ. Հիւանդանոց իբրեւ նուէր։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Յառաջիկայ կիրակի գիշեր, ի Մագրիգիւղ, Աբդլն թատրոնին մէջ պիտի ներկայացուի ԹՈՒՌՎԻԼԻ ՋԵՐՄՈՒԻՆՆԵՐը, գուսաներգական խմբին կողմէ, առաջնորդութեամբ Հ. Շահինեան էֆ. ի, և ի նպաստ գիւղին Արծրունեան երկսեռ վարժարանին։ Տիկին Գոհարիկ Շերիմեան երգ մը պիտի երգէ, ու մէկ արարածով դաւեշտ մըն ալ պիտի ներկայացուի։ Ներկայացման հասոյթը նորակերտ վարժարանին աւարտման յատկացուած ըլլալով, յուսալի է թէ Մաքրիգիւղի կրթասէր հասարակութիւնն իր օժանդակութիւնը չպակաս անոր յաջողութեան։ Կարգադիր մասնախումբ մը կազմուած է, ատենապետութեամբ Վսեմ. Է. լիսա էֆէնտի Զայեանի։

Գիշերն են՝ Ա. կարգ 40 և Բ. կարգ 20 ղրուշ։

Անորոշ լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆԸ.—Ռակուզայի օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս անուանեցաւ Պահիր պէյ, հիւպատոս Բէֆֆէի։ Բէֆֆէի օսմանեան հիւպատոս անուանեցաւ Ասլամ պէյ, օսմանեան փոխ-հիւպատոս և քանչելեր Բէյլմի, և իրեն յանձնուեց արտաքին թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Ֆերիա պէյ։

Բրէվէզայի առեւտրական դատարանին նախագահ անուանեցաւ տեղւոյն նախնական դատարանին նոտար Վասիլը էֆէնտի։

Սանճակ Մելիթմիրի ասիճան տրուեցաւ Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութեան ժողովոյ առաջին քարտուղար Լօմէր էֆէնտիի։

Սանճակի երկրորդ ասիճան՝ Հաշուակալութեանց Դիւանին առաջին ճիւղին ատենագիր Ատէմ Ճէմալ պէյի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Գօնեաի Նահանգին ոստիկան—զինուորաց հրամանատար Հիւսէյին փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Սպանիոյ սպայակոյտի դեր-գնդապետ Պ. Բանոթի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Հաշուակալութեանց Դիւանին քարտուղարներէն Մեհմէտ Ճէմալէտտին պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պրուսայի կուսակալութեան հաշուակալութեանց դիւանի քարտուղարներէն Բեազիմ պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ավլոնեայի հեպլենական հիւպատոս Պ. Նոմիքոսի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՌՈՒՑՄՈՒՆՔ.—Սերպիական կառավարութիւնն առաջին կարգի Թաքվիմ պատուանշան՝ հանդերձ սուսերաւոր՝ նուիրած է Բարձր. Մեծ-եպարքոսին։

—Մայրաքաղաքիս ու շրջակայից քաղաքային բարձրագոյն նախակրթարանաց այս տարուան շրջանաւարաք, որոց թիւն 94 է, այս շաբթու խումբ խումբ Կրթական Նախարարութեան պաշտօնատունն հրաւիրուելով, վկայականներն ստացած են։ Վսեմ. Նախարարն յորդորական և քաջալերական խօսքեր ուղղած է շրջանաւարաց, որք «Փառիչհըմ չօք եաշա» աղաղակած են։

—Քաղաքապետութիւնը տեղեկագրած է Ներքին գործոց Նախարարութեան թէ թաղապետական Բ. Դ. Զ. և Թ. շրջանակաց մէջ խանութներ, խաներ, հանրային վայրեր և այլն մաքրուած ու ապահովական գեղեր թափուած են։ Նոյնպէս հանրային առողջութեան վնասող պատուղներ և այլն ծոլը նետուած են։

—Ի Բերա Թիւնէլի հանդէպ գըտնուած Ֆէնիքս վաճառատան տէրն յայտարարած է թէ Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի օրն օգոստոս 19՝ մեծ զեղչով ծախելիք ապրանաց հասոյթի հարիւրին քսան եւ հինգը Համիդեանի Անկեղանոցին պիտի նուիրէ։

—Քաղաքային պաշտօնէից հանգստեան թոշակի վարչութիւնն երէկ ի նիստ գումարուելով, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, ամենաթոշակներ որոշած է վաղեմի պաշտօնէից ինչպէս նաև վախճանեալ պաշտօնէից ընտանիքներուն, որոց թիւն 257ի կը հասնի։ Ուխտ պաշտօնէից եւս հանդստեան թոշակներ որոշած է։ Վարչութիւնն այդ առթիւ հարկ եղած տեղեկագիրն ու տուփարները պատրաստելով բարեմաղթութիւններ ըրած է վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

—Պրուսայի կուսակալութիւնն, ըստ տեղեկագրութեան Բէյօթահէսի կառավարչին, օգոստոս 9 թուականաւ հեռագրած է Ներքին գործոց Նախարարութեան թէ Գօճա Այիօղլու Իսմայիլ անուն առագաստը, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, ձերբակալուելով յայ՝ ձնուեր է դատական պաշտօնէութեան։ Այդ առագաստի՝ սպանութեան դէպքի մը համար 15 տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուէ ետք՝ Բէյօթահիոյ բանտէն փախչելով ապատակութեան սկսած էր։

—Գալիմանիի կուսակալն հեռագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան թէ Ապազա Հուսուպ ու Քրշիշ անուն առագաստներն, որք երկար ատենէ ի վեր կը փնտռուէին, հնազանդութիւն յայտնելով զինաթափ ու անձնատուր եղեր են, իբրեւ արդիւնք այն միջոցներուն, որք ձեռք առնուած էին շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին։ Այդ առագաստներու ապատակած տեղերու ժողովուրդը խումբ խումբ դիմելով շնորհակալութիւն յայտնած և բարեմաղթութիւններ ըրած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

—Քաղաքապետութիւնը տեղեկագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան թէ ներկայ յուլիս ամսուն թաղապետական Գ. շրջանակին մէջ քառասուն տղաքներ պատուաստուած են։

—Միլքիյէի երկրորդական վարժարանին մոտ քննութիւնք պիտի աւարտին օգոստոս 22ի շաբաթ օրն և անկից յետոյ դիմողները չպիտի ընդունուին, հետեւաբար մինչեւ նոյն օրը պէտք է դիմել նոյն վարժարանի վարչութեան։

ՀԱՄԻՏԻՅԷ ՀԵՌԵԼԱԳՈՒՆԴԷ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր մէկիկներ ու վարժարաններ կառուցանել Համիտիյէ հեռեալագունդերու կեդրոններուն մէջ։ Միրիվա Հագգը փաշա, որուն յանձնուած էր կայս. սոյն Իրատէի գործադրութիւնը, Կարնոյ, Բաղէշի եւ Վանայ նահանգներուն մէջ պտոյտ մը կատարելով այդ մէկիկներու ու վարժարաններու տեղերը որոշած և շինութեան յատուկ նիւթերը պատրաստել տուած է։ Հագգը փաշա կարին վերադառնալով զբաղած է այդ շինութեանց վերաբերեալ գործոց կարգադրութեամբ։

ՋՐԱՄԲԱՐԻ.—Կայս. պալատան քիմ[illegible]կան պաշտօնէից հետ երէկ Պէշիւքտերէ երթալով անտի դնաց քննել Ջրամբարները։ Պոնկովաքի պէյ դատ դատ քննեց Վալիտէ, Սուլթան Մահմուտ, Բիրազը և Պէլկրատ Ջրամբարներն և տեսաւ թէ այդ Ջրամբարներու մէջ գտնուած երկաթեայ վանդակներն աւրուած ըլլալով Ջուրերու մեծ մասը կորսուելու վրայ էր։ Բնիչք կարծիք յայտներ են թէ թեթեւ նորոգութեամբ մը կարելի պիտի ըլլայ ատոր առաջքն առնուլ։ Պէլկրատի Ջրամբարին կամարը ճեղքուած ըլլալով, կարծիք յայտնուեր է որ եթէ այս տարի շնորհգուի յառաջիկայ տարւոյն մէջ մեծ ծախքեր ընել հարկ պիտի ըլլայ։

Պոնկովաքի պէյ Պաղչէքէզի ու Պէլկրատքէօյի մէջ եւս քննութիւններ կատարելով պէտք տեսեր է Պէլկրատքէօյն ուրիշ տեղ մը փոխադրել։ Պոնկովաքի պէյ իւր քննութեանց արդիւնքը տեղեկագրով մը պիտի մատուցանէ ձեռնհաս իշխանութեան։

Պոնկովաքի պէյ քննած է նաև Պոլսոյ Եէրէ Պաթան թաղը գտնուած ըստորերկրեայ մեծ աւազան մը, որ 60 տարի առաջ անգամ մը բացուեր է նորոգելու համար և անկից ի վեր ոչ ոք մտած էր անդ։ Պոնկովաքի պէյ այդ աւազանին մէջ պտոյտ մը կատարած է մակոյկով և Յուրէն մաս մը առած է տարբերութիւնը համարելու։ Այդ աւազանին մէջ հարիւրէ աւելի սիւներ կան, որք ճարտարապետական հրաշակերտներ կրնան համարուիլ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.—Օգոստոս 9ին, վարակեալ տեղերէ Գալաթ Ժամանած են 5 շոգենաւեր և 5 առագաստանաւեր։ Շոգենաւերն ուղղակի Միջերկրական ուղեւորած են առողջապահական պաշտօնէից հսկողութեամբ։ Երկու շոգենաւեր ու վեց առագաստանաւեր քարանթինի պայմանաժամն աւարտած ըլլալով ազատ անցագիր ստացած են։ Երկու շոգենաւեր ու վեց առագաստանաւեր, որոց եկած տեղերուն համար բժշկական քննութիւն ոչ ըրուած է, յետ քննութեան ազատ անցագիր ստացած են։ Քարանթինա սպասող երկու շոգենաւերու և երկու առագաստանաւերու մէջ գտնուող 96 նաւաստեաց և 44 ուղեւորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

—Տրապիզոնէն 10 օգոստոս թուականաւ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Տրապիզոնի, Խուբէի, Օրտուի, Սամսոնի, Կիրասոնի, Իւնեակի ու Սինոպի մաքրանոցներուն մէջ ոչ մէկ դէպք չէ պատահած։

—Սինոպէն օգոստոս 10 թուականաւ եկած հեռագրոյ մը նայելով նոյն օրն ոչ մէկ նաւ չէ ժամանած տեղւոյն մաքրանոցը։ Քարանթինի պայմանաժամն աւարտած երկու առագաստանաւ ազատ անցագիր ստացած են։ Քարանթինա սպասող շոգենաւի մը ու 12 առագաստանաւերու 126 նաւաստեաց և մաքրանոցին մէջ գտնուող 153 ուղեւորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

—Քիրմանշահէն (Պարսկաստան) օգոստոս 10ին կը հեռագրեն թէ Համատանի մէջ ևս հնտախտ երեւան եղած ըլլալու զրոյց մը կայ։

—Կարինէն ու Վանէն եկած հեռագրերու նայելով թէ նոյն նահանգաց մէջ և թէ սահմանագլխոյն վրայ գտնուած բոլոր մաքրանոցներուն մէջ քարանթինա սպասող ուղեւորաց մէջ տարախոխիկ հիւանդութեանց ոչ և դէպք չէ պատահած և հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ վիճակի մէջ է։

—Օգոստոս 10 թուական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Վերջին քան և չորս ժամուն եւս Աքեաի մէջ հնտախտի դէպք չէ պատահած։

—Քաղաքապետութեան կողմէ յանձնաժողով մը կազմուած է որ մայրաքաղաքիս մէջ գտնուած խաները, պանդոկներն ու պանդուխտներու յատուկ սենեակներն այցելելով այդ տեղերու առողջապահական վիճակը պիտի քննէ և հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնու որպէս զի բազմաթիւ անձինք մի և նոյն յարկին տակ չբնակին և այդ տեղերու մէջ միշտ յարգուին առողջապահական կանոնները։

—Եէրկեօյի օսմանեան հիւպատոսը տեղեկագրած է թէ անդ ոչ մէկ տարախոխիկ հիւանդութիւն չկայ և թէ Ռումանիայէն Պուլկարիա գնացող ուղեւորք քան և չորս ժամանեան քարանթինայի կենթարկին։

—Կարնոյ քարանթինայի քննիչը նահանգին մէջ գտնուած մաքրանոցներն այցելելէ յետոյ Կարին վերադարձեր և անտի ճամբայ ելեր է դէպ ի Բաբերդ։

—Առողջապահական ժողովոյ որոշմամբ՝ նոյն ժողովոյ պաշտօնեաներէն Ահմէտ Բաղրպ պէյի պաշտօն յանձնուած է քննել Տարսանէլի մաքրանոցը։ Ահմէտ Բաղրպ պէյ այսօր Տարսանել պիտի ուղեւորի։

ՄԻԼՔԻՅԷ և Սուլթանիյէ վարժարանաց վկայեալ շրջանաւարաներէն ելմտական գործերու մէջ պաշտօնի կոչուիլ ուզողներուն համար ձեռնհաս իշխանութիւնը խորհրդակցութիւններ կը կատարէ թէ ինչ միջոցներ ձեռք առնելու է որպէս զի այդ շրջանաւարաք երտարան ուստ գործնական տարին մէջ վարժուին։ Ձեռնհաս իշխանութիւնը նկատելով որ ելմտական պաշտօնի մը կոչուելիք անձի մը համար խիստ օգտակար է գիտնալ առեւտրական ու ելմտական գործոց ընթացքը, սեղանաւորական ու առեւտրական մեծ հաստատութեանց հաշուակալութեան եղանակն և արժէքդիմոց ու պարտադիմոց վերաբերեալ նրբութիւնները, մտադիր է այդ կարգի անձերը ժամանակ մը պաշտօնի կոչել Օսմ. Պանքայի, Երկրագործական Դրամատան, Իտարէի Մախսուսէի և կայս. կառավարութենէն մենաշնորհ ունեցող սեղանաւորական մեծ հաստատութեանց մէջ։

Նոյնպէս մտադրութիւն կայ ելմտական պաշտօնեներու կոչուիլ փափաքողաց համար բարձրագոյն վարժարանաց ուսմանց ծրագրէն վեր պարտաւորիչ դասեր աւելցնել և այդ կերպիւ ուսուցանել տասանորդի, ոչխարի և այլ արոց, մաքսային արոց և վերջապէս տերութեան հասութից յատուկ պաշտօնատանց վերաբերեալ օրէնքներն ու կանոնները։

ՏՈՒԲԹ. ՊԷՐԹՕ և առաջնակարգ դեղագործ Պ. Խաչիկ Հիւնքեարպէ յէնտեան, որք ֆրանսական կառավարութեան կողմէ գիտական պաշտօն մը ուներն ի Թուրքիա, երէկ առաւօտ Հասէքիի կանանց հիւանդանոցն այցելեցին, ընկերակցութեամբ դեղագործ Մէրհամէտեան էֆէնտիի։ Գիտնական այցելուները մանրամասնաբար աչքէ անցուցին հիւանդանոցին բոլոր մասերն ու մեծապէս գոհ մնացին։

ԴՈՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը Վեհ. Սուլթանին մատուցած է այն տուփերն, յորում նշանակուած են իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասն աւարտող վաթսուն բանտարկեալց անուններ և որք Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի առթիւ ազատ պիտի արձակուին։

ՔԷՄԱԼ փաշա, անդամ վիճակագրութեանց յանձնաժողովին, երկու ամսէ ի վեր հիւանդ ըլլալով նախընթաց օր մեռաւ 70 տարեկան ի Պօյաճքէյ։ Վեհ. Սուլթան իմանալով հրամայեց որ յուղարկաւորութեան ծախքը կայս. մասնաւոր Արկղէն վճարուի։ Յուղարկաւորութիւնն երէկ տեղի ունեցաւ հանդիսաւոր կերպիւ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատենը տասնեւհինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Լիզոր անուն մարդ մը, որ ի Պալաթ գինետան մը մէջ սպաննած էր Խասգիւղցի Պօչօն։

—Վճռաբեկ ատենը վաւերացուցած է Եղեռնադատ ատենի մէկ վճիռն, որով Պէշճէտ էֆէնտի անուն մարդ մը՝ Սուլթանիէ վարժարանի աշակերտներէն Մէմտուհ պէյն սպաննած ըլլալուն համար տասնեւհինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուած էր։

ՀԱՆԸՐԳՈՒՏ չինութեանց նախարարութիւնը նկատողութեան առնելով Աթանասէֆէնտի Թէլլի Օղլուի առաջարկն՝ Սամսոնէն ի Զաշտպա շոգեշարժ թրամուէյի մը չինութեան համար, մասնագիտաց յանձնաժողովին քննութեան յղեր է զայն։

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՑ.—Ամասյա 7ի իրիկունը լաստերու նաւակ մը փոթորկալից օդով մը Վոսփորի բերանը մտած պահուն ընկղմեցաւ, և մէջը գտնուող չորս անձինք ծովն ինկան։ Փրկանաց կայանին պետ Պ. Բալմէրի կողմէ զրկուած օգնութեանց շնորհիւ երեքն ազատուեցան։ Իսկ չորրորդը որ լողալ չէր գիտեր, խեղդուեցաւ։ Արկածեալներուն հանդիսեղեն և ուտելիք տրուած և յաջորդ օրը ծովեզերքն գտնուելով նաւակնին, անոնց յանձնուած է։

ԹՆԴԱՆՕԹՔ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայած է կատարել Մաքսիմ խորտնկեցի մը ու թնդանօթի մը փորձերն, որք մայրաքաղաքս բերուած են։ Փորձերուն ներկայ պիտի գտնուին նաւային ու թնդանօթաձիգ զօրաց սպայներ։

ՁՐԻՒՈՒՆԱՆ կը գրեն թէ Թիրէ ու Պօղթուզան գաւառակաց մէջ պաճարախտ երեւան ելնելով 160 անասունք զոհ գնացած են։ Ձեռնհաս պաշտօնեայք հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելով այդ տեղերէ անասնոց արտածութիւնն արգիլեր են։

Նիկոսէ շրջակայ գաւառակաց մէջ պաճարախտ երեւան եղած ըլլալով, Գօնեաի նահանգին անասնաբոյժն այդ տեղերը զրկուած և հարկ եղած առողջապահական միջոցները ձեռք առնուած են։

ԱՐԿԱԾՔ.—Այս առաւօտ ժամ 12ին Սկիւտարէն եկող Շիրքէթիի 14 թիւ շոգենաւը Սիրքէճիի բացերը նաւակ մը ընկղմեց։ Մակոյկ մը օգնութեան փութալով ազատեց նաւավարը։

—Շիրքէթիի 37 թիւ շոգենաւն երէկ առաւօտ Անատոլու Հիսարի առջեւ մեքենայի խանգարում մը ունենալով պարտաւորուեցաւ կենալ, սակայն քիչ յետոյ հարկ եղած նորոգութիւնք կատարուելով կրցաւ իւր ճամբան շարունակել։

—Նախընթաց իրիկուն ի Կէօք-Սու Սկիւտար-Դատարգիւղի Ջրի ընկերութեան գործաւորներէ մին հողաբաժ վակոնի մը տակ մնալով աջ սրունքն ու թեւը ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց յուլիս ամսոյ հաշուեցոյցէն, զոր պիտի հրատարակենք վաղուան թուով, կ'երեւի թէ այդ ամսուան զուտ հասոյթն եղած է 109,903 օսմ. ոսկի 37 ղրշ., մինչ 1891 տարւոյ միևնոյն ժամանակաշրջանի հասոյթն եղած էր 99,791 ոսկի 28 ղրշ։ Հետեւաբար այս տարուան յուլիսի հասութից առաւելութիւնն է 10,112 ոսկի, 39 ղրշ։ Ներկայ եղմտական տարւոյ առաջին հինգ ամիսներու հասոյթն եղած է 910,706 ոսկի, 96 ղրշ. մինչ նախորդ տարւոյ միևնոյն ժամանակամիջոցի հասոյթն եղած էր 883,027 ոսկի 17 ղրշ։ Հետեւաբար ներկայ եղմտական տարւոյ հինգ ամսուան մէջ 27,679 ոսկւոյ և 29 ղրշ. իյաւելումը կայ։

ԵԱՖԱՆ յերուսաղէմ չինուած երկաթուղւոյ գծին վրայ երէկ առաջին անգամ ըլլալով կառախումբ մը երթեւեկեր է, որուն ներսուստէմ ժամանելուն ժողովուրդը ուրախութեան ցոյցեր ըրեր է։

ԵՒԴՈԿԻՈՑ նորընտիր կառավարիչ Մէհմէտ Ալի փաշա իւր պաշտօնատեղն ժամներ և, ըստ տեղեկութեանց «Սասաէթի», յաջողեր է կարգադրել Բէժիի վարչութեան ու ծախսոտ մշակողներու միջև ծախսոտի արտօնագրերու տրոց պատճառաւ եղած անհամաձայնութիւնը։

ՅԱՆԱՐԹԱՄԱՀ.—«Թարքէ» կը պատմէ թէ Ե. ղօրաքանակի հեծելազօրաց Միրլիվա Ահմէտ փաշայի եղբայրն՝ Հաճի Թատրի էֆէնտի երէկ ի Սկիւտար իւր տունէն ելնելով գնացած պահուն Գուրչունճը Միւնիրէ հանդէս անուն կին մը դէմն ելեր եւ անուանարկէլ խօսքեր ուղղեր է։ Թատրի էֆէնտի չափազանց զգածուելով յանկարծամահ եղեր է։ Ոստիկանութիւնը բժշկական քննութիւն մը կատարել տալով թաղումն արտօներ է։

ՀԱՄԱԶՈՒԱՅԻՆ Անկեղանոցի լենքին կառուցման ի նպաստ շրջաբերութեան հանուած նպաստի տոմսերէն հինգ հարիւր ոսկենոց տոմսեր Հալէպի կուսակալութեան զրկուած են։

ՆԱԻԱՅԻՆ զօրաց ուտեստին յատուկ մսի մատակարարութիւնը նուազուրդի դրուելով, անցեալ տարուան յանձնառուին՝ Խրիսօբիի վրայ մնացեր է անցեալ տարուան գնով։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆն անցեալ երկուշաբթի օր ձերբակալեց Արիթիտի ու Սեգրակ անուն դրամարկղի նշանաւոր երկու գողեր։

ՎԱՌՆԱՅԻՆ երէկ մայրաքաղաքս եկան քսան երեք տնուոր խամ գաղթականներ։

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂԷՆ շաբաթ իրիկուն ժամ 12ին երկաթուղւոյ կառախումբը մեկնելու պահուն նաւային սոյպ մը ահագաղանօք վախն մը մտած ատեն ոտքը սահելով ինկած և անվտանգ ազատած էր։ Արդ, այդ սոյպն ազատողն է քօնտիւքթէօր Պ. Լաղարօ Մաքրիտի։

ՃԱՆԻԿ ԷՖ. Սինանեան, որ Կրինեոնի երկրագործական վարժարանի ուսանող կը հետեւէր, իր առաջին տարւոյ քննութիւններն անցունելէ յետոյ, արձակուրդի առթիւ մայրաքաղաքս եկած է։

ԱՐՁԱԳԱՆՔ ԲՐԻՒՔԻՒԹԵՆ

Եթէ այս օրերս կամուրջին շոգենաւ նստիր և մէկ ու կէս ժամ ճամբորդութենէ մը ետք հասնիր Մեծ Կղզին—անուանվն ալ մարդոցմէն ալ մեծ—նաւամատոյցը, դուրս ելնիր, քանի մը քայլ առնիր, զարմացմամբ պիտի տեսնիր որ ամէն մարդ կը փափսայ, կը ճուլուլայ հեգնական ժպտով մը. բնականաբար կը հետաքրքրիս գիտնալ այս զարմանալի երեւոյթին պատճառն, ասդին անդին կը շրջիս, կը փընտռես և վերջապէս կը գտնես բարեկամ մը, որուն քովը նստելով՝ սիկառ մը վառելէդ և հաս մըն ալ անոր հրամցունելէդ ետք կը խնդրես որ գոհացունէ հետաքրքրութիւնդ։

Ան ալ կը սկսի գոհացունել։

«Կիրակի օրը, կ'ըսէ, կղզւոյն ամէնէն նշանաւոր մէկ օթելին մէջ, «հայ լաֆ»ի պատկանող երիտասարդ հայազգի մը Պ. Ա..., հանրային սեղանին վրայ փոքրիկ համադամներով լեցուելէ ետք, (ան, նեղլեցէք, «հա»երը շատ եղան) կ'երթայ պատշգամն և իր չքեղ երանն ու ազնուական ոտքերը կը վռէ կը տարածէ երկու աթոռներու վրայ։ Կ'երեւի թէ իր այդ եռանկիւնային դիրքը շատ հաճելի չի թուիր կանանց և պարոններուն, որք անախորժ խօսքեր կը թափփեն։ Այդ միջոցին վրայ կը հասնի Պ. Պ... և կը հարցունէ Պ. Ա...ի թէ ի՞նչ կը նշանակեն այդ խօսքերը. «Ի՞նչնչ, կ'ըսէ, ապուշներ են անոնք»։ Ընդհանուր բողոք։ Բանի մը միւսիներ անոր կը մօտենան սպառնալից և պատնառը կը հարցունեն այդ նախատինքին։ Պ. Ա... «Միւսներուն ուզածի, կ'ըսէ» միւսնե՞ր։ վա՛յ. Պ. Պ... կը յառաջանայ մարտական շարժումով և փոխադարձաբար կոկիկ ազուոր նախատինք մը կ'արձակէ հայուն երեսին. և, ըստ որում շատ զայրացած էր, ձեռնոցները կը հանէ և կը նետէ Պ. Ա...ի երեսին։

«Մնդիրը կը սաքնայ։ Պ. Ա... փորը կը շարժէ, կը ցատքէ, և շատ խորհրդաւոր կերպարանքով կը մեկնի։ Կէս ժամ ետքը անոր երկու բարեկամներն իրը վկայ կը ներկայանան Պ. Պ...ի և գոհացում կը պահանջեն։

«Պ. Պ... քառասունեւութ ժամ պայմանաժամ կը խնդրէ իր վկայներն ընտրելու համար... և ճամբայ կ'ելնէ ի խոյ իր եռանելի վկայներուն... արդեօք գըտա՞ծ է. չեմ գիտեր։

«Մնդիրը այս է, բարեկամս կ'ըսէ ի վերջէ պատմողը» և դուն ալ, սիկառդ լմնցուցած ըլլալով՝ ոտքի կ'ելնես՝ գուցէ քիչ մը յուսախափ եղած։

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԹԱՏՐՈՆԻ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ խումբն այս գիշեր պիտի ներկայացուէ ԼԱ ԺՕԼԻ ԲԱՐՖԻՒՄԷՈԶ (La Jolie parfumeuse) օբէռա-գօմիք 3 արարուածով։ Ռօզ Միշօնի դերը պիտի տարէ Օր. Պրիւդ։ Վաղը գիշեր, արտասովոր ներկայացում մը ի նպաստ խումբին պարիսեցի Պ. Նիւրիի։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ խումբն այս գիշեր պիտի ներկայացուէ (Crispino e la Comare)։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

Օսմ. հանրային պարտուց վարչութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին առաջին և երկրորդ կարգերու աշակերտաց մեկ շերամահաւնոցի եղանակին համար յիշեալ վարժարանին վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ օգոստոս 28ին (Հ. Տ.) և թէ այդ օրը պէտք է ներկայ գտնուին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս 8|20 օգոստ. 92 — 1—3

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀՆՏԱԽՏԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ, 23 Օգս.—Լեհաստանի Լուպլին գաւառին մէջ, մինչեւ 19 Օգս. հնտախտէ 34 անձինք բռնուելով, 13ը մեռան։ Ի Փեթերսբուրգ առջի օրն 87 մարդիկ բռնուեցան նոքէն, 34ը մեռան, 53 անձինք ազատեցան։

ԱՆՎԷՐՍ.—Պռուսոյէ եկող Սէն Բօլ Փր

Վակրտան

ՂԱՒԱԹԱ, 12 Օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՒԱՆԱԿԱՐՈՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	109 ½
3 » Փարիզի »	22 97½

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ զոց. [Միաց. Դ.Սէրի]	23 08½
Բեռայի մէջ	» — —
Առաւօտուն բացուեցաւ	» 23 10
Կէս օրին	» 23 11
Թաղիվլանը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ	84 17
» » ժամ 3ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԱՐԹԱԹՈՅ

Փոխառութիւն Սէրի	32 ½
» » Ք. »	28 ½
» » Ը. »	23 10

ԲԱՆԿԵՏՈՒՄՈՎ

Սօսիէթէ ժէնէրալ Անգլ. Լիր.	5 02
Քրէտի ժէնէրալ » »	7 30
Պանք տը Փոնս. » »	4 34
Սօս. Շանժ է վալէօր » »	4 22
Ըէժի » »	17 09
Թրամուէյ » »	597 ½
Ռումէլիի երկաթուղի ... ֆր.	85 ¾
Բամնեթուղի Լաւրիօմի Դ. Կ.	97

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի ... ղր.	100
20 ֆրանկնոց »	87 16
Անգլիական ոսկի »	110 02
Մաբը Դերմանական ոսկի »	107
Իմպէրիալ »	89 20
Քրիմից »	51 13
Բուպլ Ղարաղրամ »	8 95
Մէջ. արծաթ [տարբ.] »	197 32
Մարը արծաթ »	101 10
Մէճաճիք »	98
Թասֆիյէ »	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի »	— —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 23 Օգոստոս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	100 002½
» » 4½ %	105 32½
Օսմանեան բօնսօլիտէ Սէրի Դ.	21 32½
Օսմ. մաբս. արծաթուղի	463 12½
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	— —
Օսմանեան երկաթուղի	83 62½
» Ըէժիի բաժնեթուղթ	396 25
Պանք Օթոման	577 50
Քրէտի Լիոնէ	808 75
Իտալական Ռանթ 5 %	92 35
Եգիպտական միացեալ	493 75
Զէր Լոնտրայի վրայ	25 18
Օսմանիյէ Օսմանեան բօնսօլիտէ)	386 87½

ԼՈՆՏՈՆ, 23

Անգլ. բօնսօլիտէ	97 31
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 25
» » » Ա.	52 ½
» » » Բ.	28 ½
» » » Գ.	21 ¾
Օսմ. փոխառութիւն 1871	96 ½
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆթաս Լոն)	92 ½
Պանք Օթոման	12 7/8
Ատընի երկաթուղի	20 ½
Գատապայի երկաթուղի	13
զիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	97 ¾
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	103 ¾
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	103
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	— —

ՎԻԵՆՆԱ, 23

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 95
» Փարիզի »	47 32
Օսմանեան Ըէժիի բաժնեթուղթ	186 25
» երկաթուղի	44

ՊԵՐԼԻՆ, 23

Օսմանեան երկաթուղի	91 20
Օսմ. Ըէժի	199 70
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 345
» Փարիզի »	80 90

ՈՒՍՈՒՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

ԻՄ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՍ

«Անապատելի նորութիւն»ը տեղի չունեցաւ։ Դեղանի սեռը չէր եկած աթոռակից ըլլալ «անգեղեայ» սեռին բով։ Աչքս կը յածեմ սրահին շուրջը. ոչ մէկ հողմահարի տատանում, ո՛չ մէկ չրջագիտի չըրչիւն. ամենքն ալ լուրջ դէմքեր։ Անոնցմէ չեմ որը պարզեւաբաշխութեան հանդիսի մը մէջ՝ կանանց բացակայութենէն,—կամ չիք կանանց բացակայութենէն,—տխաճութիւն մը կղզան զոր կը հրապարակեն։ Բայց, ամենայն լրջութեամբ, կանխաւ պատրաստուած էի ուսուցչուհեաց խումբ մը գտնելու, որք եկած ըլլային իրենց աբրական պաշտօնակիցներուն հետ խորհրդակցիլ կրթական խնդրոյն վրայ։ Տիկինները և օրիորդներ,—միշտ մեզմէ աւելի խելացի,—մտածեր էին անշուշտ թէ որքան ալ յապաղեն իրենց մասնակցութիւնը, միշտ ժամանակ պիտի ունենան հասնելու օրակարգի առաջին խնդրոյն ա՛յն վիճաբանութեան, որ՝ քանիարդրդն ալ ըլլայ, դարձեալ վերջինը չէ։

Ատեանը բացուած է։ Դիւանին վրայ բազմած է ժողովին պաշտօնական ատենապետը, ու նախագահական թափուր աթոռին քով՝ իրական ատենապետը։ Մագնիսական հաղորդակցութիւն մը կայ կարծես այդ երկու անձնաւորութեանց միջև. առաջինէն խօսք կ'ուզեն, ու երկրորդը կուտայ. առաջինին կ'առաջարկեն, ու երկրորդն է որ կը մերժէ կամ կը հաւանի։ Միշտ ստքի վրայ, միշտ խօսուն, այդ երկրորդ-առաջի՛նը։

Ճառերուն վրայէն կ'անցնիմ. ամփոփումներն հրատարակուեցան արդէն ազգ։ լրագրաց մէջ, իսկ ամբողջութիւնը հրատարակուին թերեւս... գրքի ձեւով։ Աւելի մարդասիրական գործ մը կատարած կ'ըլլամ յիշելով այն ճառերը որք չ'արտասանուեցան կամ ընդհատուեցան. սա ալ ճշմարիտ է որ եթէ դիւանն այս միակ խնդրութիւնն ըրած չըլլար, մինչեւ հիմայ ժողովասրահէն մեկնած չպիտի ըլլայինք։ Զէ՞ք յիշեր նախորդ տարուան Ուսուցչական ժողովին մէկ մանրագէպը։ Ուսուցիչ մը (յորմէ հետէ «բրօֆէսէօր» բառն ընդունած ենք լրագրական լեզուի մէջ, ուսուցիչ բառն անխտիր կը գործածենք ամէն կարգի դասատուներու համար) խօսք կը խնդրէ կարդալու համար մանկավարժական պատմութեան ձեւով չեմ գիտեր ինչ գրուած մը։ Ատենապետը որ «իր մարդիկը» լաւ կը ճանչնայ, կը գուշակէ թէ Դանիէլի Գրքին պէս թուղթ մը պիտի ելլէ ատենաբանին գրպանէն. ուստի կը զլանայ խօսք տալ։ Եւ ահա բողոքներ ամէն կողմէ «խօսելու ազատութիւնին» կը կապտէք, ատենապետ էֆէնտի, պէտք է որ խօսի։ Ատենապետն, առանց այլայլելու, կը հաշակէ ժողովին կամքը.

—Խօսքը ձերն է, էֆէնտի։

Նոյն վայրկենին բեմին վրայ է ատենաբանը, թուղթի ահագին տրձակ մը ձեռքը մէջ ու գաւաթ մը ջուր քովիկը։ Նախքանը միայն կէս ժամ կը տեւէ։ Բողոքող ձայները վերտին կը բարձրանան, այս անգամ ատենաբանին դէմ, «Երկար է, չենք կրնար մտիկ ընել, օրակարգէն կը շեղիք...։ Ատենապետ էֆէնտի, վերջացուցեալ տուէք»։ Ատենապետը,—այն հոգեբանական քմծիծաղով զոր ինք միայն կրնայ ունենալ,—շուարում մը կը կեղծէ, «Բայց, բարեկամներս, դուք էիք պահանջողը որ խօսի»։ Մէեւնոյն ժամանակ գոհունակութեան չարժումով մը, ինչպէս կը գուշակեմ, ձեռքը զանգակին կը տանի։ Ատենաբանին դէմքը չեմ կրնար նկարագրել, վասնզի ներկայ չէի։

Զարեքշաբթի օրը ժողովականներն օգուտ քաղած էին իրենց փորձառութենէն. երբ ատենաբանի մը խօսք կը զլացուէր կամ նախաբան մը կը նդհատուէր, ո՛չ մէկ բողոք։ Ատենապետը լաւ կը նէր ինչ որ կը նէր։ և առանց յոգնելու կամ յոգնեցնելու։ «Օրակարգէն կը շեղիք» աւանդական բացատրութիւնն այն հատու հարուածներէն է որք կը կտրեն առանց ցաւ պատճառելու, ակնթարթի մը գործ է. ատենաբանը վերջէն միայն կզգայ իր ցաւերը։ Այսպէս պատահեցաւ «Առակաց Գրքին» համար։ Կատակ չի կարծէք։ եթէ 91ի ժողովին ունեցած էր իր Դանիէլի Գիրքը, 92ի ժողովին ալ կունենար իր Առակաց Գիրքը։ Ուսուցիչ մը խօսք կուզէ բացատրելու համար «Հէրպէրդ Զիլլէրի» մանկավարժական դրութիւնը։ Գերմանական արտասանութիւնը ի սկզբան հրապոյր մը ու չահեկանութիւն մը կ'ազդէ. ունկնդրաց այս լաւ տրամադրութենէն օգուտ քաղելով, ատենաբանը կամացուկ մը կըսէ թէ մի առ մի պիտի բացատրէ այդ դրութեան կիրառման վերաբերող տասն երկու առակներ։—Իրաքանչիւրը քառորդ ժամէն՝ երեք, ժամ։

—Օրակարգէն կը շեղիք, ատենաբան էֆէնտի։

Զանգակի հնչիւն մը, հաւանութեան քանի մը նշաններ, և ահա «Հէրպէրդ Զիլլէրի» դրութիւնը կը մտնէ այն գրպանին մէջ, ուստից փորձած էր դուրս սպրդիլ։

Բայց այս փափկութեամբ չընդհատուեցաւ յաջորդ ատենաբանը որ փոթորիկ յարոյց։ Գաւառացի վարժապետ մը, որ Ուսումնական Խորհուրդին գուռը կըսպասէ գլխիկոր և խոնարհ, իր վկայականն ստանալու համար, կ'ըսպասուէ՞ սա կերպ սկզբնաւորութիւն մը։

Տեսար, Մանկավարժութեան վրայ խօսիլը՝ կատարեալ հոգերան, հրմուտ, բառին իսկական նշանակութեամբ մանկավարժներու վայել է։ Մէջ մէջ հոգերաններու զոյութիւնը տարակուսելի է. հետեւաբար մանկավարժներ ի սպառ կը պակսին. ասի ցաւալի, այլ ճշմարտութիւն է.....

—Օրակարգէն կը շեղիք, ատենաբան «էֆէնտի»։

—Ո՛չ, օրակարգին մէջն եմ, ներեցէք որ շարունակեմ։

Բոլոր ականջները սրուած են։ Արդեօք պա՞ռ լսեցին։

Մնապարծութեամբ մենք զմեզ չի խաբենք կարծելով թէ մենք մանկավարժներ ենք, ցորչափ մշակուած չեն մեր մէջ այն կարողութիւնները. անգիտակ ենք այն նորագոյն դրութեանց զոր ունին դարուս նշանաւոր մանկավարժները։ Եթէ մի միայն հետեւող կոչուելու պատիւը վայելելու արժանիին ունենանք.....

—Օրակարգէն շեղեցաք, «պարոն» ատենաբան։

—Ո՛չ, ատենապետ էֆէնտի, ներեցէք, հիմայ պիտի անցնիմ։

Եթէ մի միայն հետեւող կոչուելու պատիւը վայելելու արժանին ունենանք, այն ուս շատ է մեզ համար։ Բայց....

—Ալ բաւական է, պարոն, լռեցէք։

Այս անգամ, բոլոր ժողովականք ատենապետ կտրած են. յիսունէ մէկ պակաս բերաններէ միահամուռ բողոք մը կը բարձրանայ ու յանդիմանութեանց տարափ մը կը տեղայ խեղճ ատենաբանին վրայ, որ կը աքօղուի աթոռի մը ետին։ Սրտայուզութիւնն այնքան սաստիկ է, որ դադարի պէտքն ինքնին կզգայուի։

Այդ պահուն, մեղմիւ կը մտնեմ շանթահար ատենաբանին։ Ուսուցիչ չըլլալ ա՛ պէտք չունիմ իր խօսքերէն վիրաւորեալի ձեւ մը առնելու։ — «Ճառերնիդ կրնա՞մ տեսնել» — «Առէ՛ք, հրատարակեցէ՛ք», կը գոչէ անճառ խնդութեամբ մը։

Հրատարակե՞լ... այսքան միամտութիւն չէի սպասեր այդ բուռն ճառին հեղինակէն որ կը կարծէ թէ գրող մը խօսողէ մը նուազ չըշահայեցութիւն կրնայ ունենալ։ Բաւական չէ այն ահեղողը զոր կը նախզամ այս պարզ քրօնիկիս համար, որ թերեւս սրտմտութիւններ յարուցանէ ինձ դէմ ուսուցչաց ոմանց կողմէ, և այդ ճառին հրատարակման հո՞գն ալ ստանձնեմ։

—Կը ներե՛ք, բարեկամ, կը պատասխանեմ իրեն, Դիւանը չը թոյլատրեր որ «օրակարգէն շեղող» ատենաբանութիւնները հրատարակուին։

* * *

Դադարէն յետոյ, երկրորդ դադար մը բանաձեւի խմբագրութեան համար։ Հապա ստորագրութեան գո՞ծը։ Դիտէ՞ք ի՞նչ հաճոյալի բան է ստորագրել ուրիշի մը արտասանած համոզակեր մէկ ատենաբանութեան եղրակացութիւնը, որուն ընդունելութեան 100ին 100 ապահովութիւն կայ, եթէ ոչ աւելի։ Ամէն ժողովներու մէջ կարգ մը ժ ղովականներ կան որք կըղձան այդ պատուոյն արժանանալ։ Երկրորդ օրը, սոնքալով ու ժպտելով, ի՞նչ ուրախութեամբ պիտի կարդան լրագրաց մէջ։

Ժողովը միաձայնութեամբ ընդունեց հետեւեալ բանաձեւը զոր ստորագրած էին... եւ... էֆէնտիները։

Հրապարակային կեանքի մէջ, աւելի դիւրին յաղթանակ մը չեմ գտներ։ Սակայն ուսուցչաց նախանձամիտութիւնն այլապէս տնօրիներ է եղեր... և փառաց պակին ու դափնին չի մնաց անոնց որք ստորագրեցին բանաձեւը, զոր մերժողներն իսկ չէին հաւատար այս անակնկալին։— Ճըշմարտութենէն չի շեղելու համար, յարենք թէ «մերժում» չ'արտասանուեցաւ, այլ պարզապէս «յետաձգում», յաջորդ նիստին աւելի լուսաբանուելու համար։ Շաբաթուան մը սրտատրոփ։

Եթէ չէք ձանձրանար, պատմեմ այս անակնկալը, որ Ֆրանսական ու գերմանական ներկայ զգացումները չօչափող խնդրոյ մը հետեւանք էր։ Զկարծէք թէ հետաքրքրական բան մը ըսած ըլլալու համար՝ մտացածին բան մը կըսեմ։ Երբ բանաձեւը,—պաշտօնական ոճով խօսելու համար,—«մատուցուեցաւ» դիւանին, ժողովականք գրեթէ ոտքի վրայ, կազմ և պատրաստ էին արդէն, միակ ԱՁՈ մը արտասանելով քուէարկել զայն... ու մեկնիլ։ Ատենագիրներ հնչուն ձայնով մը կարդաց զայն ու ատենապետն, հաղիւ լսելի ձայնով մը, իբր պարզ ձեւակերպութիւն, հարցուց թէ «այս առաջարկին դէմ խօսող կա՞ն», առանց իսկ պատասխանի սպասելու։

Եւ սակայն, նոյն վայրկենին, ժողովականաց երկիւղած լռութիւնը կը խըզուէր թեթեւ շշուկով մը, ու երկու բառեր կ'արտասանուէին անկիւնէ մը.

—Խօսք կուզեմ։

Միջահասակ, կարմիր մրուքով, կանոնաւոր դիմագծերով, մաքուր հագուած երիտասարդ մըն էր որ այս համարձակութիւնը կ'ունենար։ Ամէն աչքեր իր վրայ յառեցան։ Անունն իսկ անծանօթ էր շատերուն։

—Խօսքը պարոնինն է, յայտարարեց ատենապետը՝ վերէն վար չափչփելով չիկնոտ ատենաբանը, որ և. ո՛չ իսկ բեմն ելաւ։ Ու կեցած տեղէն, աթոռի մը յենած, վճիտ ձայնով մը ու մէկին բացատրութեամբք սկսաւ ընդդիմաբանել այն քարմահմուտ ատենաբանութեան որ բանաձեւին յանդած էր։ Բանաձեւին առաջարկը գլխաւորաբար Ֆրանսական մանկավարժութեան հետեւողութիւն մըն էր, մինչ նոր ատենաբանը, — նախկին սան Գէորգեան ճեմարանին, հաղիւ 3 տարիէ հետէ ուսուցիչ ի Կ. Պոլիս, — կը ջատագովէր գերմանական դրութիւնը։ Բանաձեւը կ'առաջարկէր վեց տարուան դասընթաց մը՝ նախակրթարաններու համար, Զհան տարուոյ բաժանմամբ, իսկ ինք կ'առաջարկէր հինգ տարուոյ դասընթաց մը, իւրաքանչիւր տարի ընդլայնուելու պայմանաւ։ Բանաձեւին քուէարկումը մոռցուած էր արդէն և մանկավարժական վիճաբանութիւն մը բացուած էր Պերպէրեան էֆէնտիին ու Պ. Արտաչէս Տէր-Անդրէասեանի միջև։ Երիտասարդ ճեմարանականը պէտք եղած յարգանքով, մինչեւ իսկ խոնարհութեամբ կը պատասխանէր Ուսումնական Խորհրդոյ ատենապետին. և սակայն, վիճաբանութիւնը չէր դադրեր վիճաբանութիւն ըլլալէ։ Ֆրանսական ու գերմանական դրութիւնք ճակատ առ ճակատ եկած էին։ Դանի մը ծերունի վարժապետներ վեր կ'առնէին գլուխնին, մը-տածելով անշուշտ թէ «սասնի բան ալ կայ եղեր»։ Իսկ երիտասարդներն համակրալից հետաքրքրութեամբ մը կը հետեւէին երկու ընդդիմախօսից փաստերուն։ Մինչեւ ցարդ խօսուածներուն վրայ նոր լոյս մը կը սփռուէր։ «Հէրպէրդ Զիլլէրի» առակաց դիւցազնը՝ աւիթէն օգուտ քաղելով, մերթ ընդ մերթ իր ձայնը օգնութեան կը հասցուներ գերմանական մանկավարժութեան պաշտպանին, որ երբեմն վարանումներ կ'ունենա. թէ արդեօք կրնա՞յ աւելի առաջ երթալ։ Կը հաւատամ, ինչպէս տեսայ, որ Պերպէրեան էֆէնտին ինքն առաջին համակրողն եղած ըլլալու է իր համեստ ընդդիմաբանին որ մանկավարժական հմտութիւն մը ի յայտ կը բերէր առաջին երեւումով մը։ Նոյնը չէր ըներ, սակայն, ռուսահայ մանկավարժ մը, որ զայրացման շեշտեր ու չարժումներ կ'ունենար, ամէն անգամ որ Պ. Տէր—Անդրէասեան «կը համարձակէր» պարզել նաեւ ռուսական մանկավարժութեան այս կամ այն դրութիւնը։

Այս պարագայից մէջ, չորս ժամու նիստէ մը ետք, ժողովը փակուեցաւ ճիշդ այն կէտին վրայ յորում պէտք էր որ սկըսէր։ Պէրպէրեան էֆէնտիէն «խնդրուեցաւ» որ իր պաշտպանած դրութիւնը բացատրող ընդարձակ ուսումնասիրութիւն մը հանի բերել յաջորդ նստին։ Երիտասարդ ճեմարանականին ալ «յանձնարարուեցաւ»,—այն «նորադարձներուն» առաջարկութեամբ որք արդէն իսկ սկսած էին յարիլ գերմանականին,—այդ մանկավարժութեան դրութիւնը բացատրող ուսումնասիրութիւն մը բերել։

Հիմակուց կը գուշակեմ թէ յաջորդ նիստը հետաքրքրական պիտի ըլլայ։ Եւ եթէ ուսուցչուհիներն ալ գան մասնակցին այդ նստին, ու վերջին վայրկենին ամերիկեան մանկավարժութեան չատագով հանդիսանա՞ն...։ — Նորէն կը սկսինք։

Տ. Ա.

ԲՈՒՇԲ

Ցաղոդութիւնք՝ մարդոց պակասութիւնները կը ծածկեն, իսկ ընդհակառակն անյաջողութիւնք՝ զանոնք երեւան կը հանեն։

—Երազելը երջանկութիւն է, սպասելը կեանք։

—Մարդ երբ կ'ուզի ծերանալ, ամէն բանէ կը տարակուսի, մինչեւ իսկ իւր ուղղագրութենէն։

—Սէրը՝ մեր անձին ֆիզիքական և բարոյական մխոյմն է։

—Շատ անգամ կինը կը ներշնչէ մեզ այն վեհ գործերը զորս դարձեալ ինքը մեզ կ'արգիլէ գործադրելէ։

—Կան մարդիկ՝ և շատեր՝ որք միայն լաւ գործեր ըրած ըլլալնուն համար կը զղջան։

—Երբեմն կնոջ մը կը յարինք աւելի մեր առ ինքն ըրած անհաւատարմութեանցը համար, քան թէ իւր առ մեզ տածած հաւատարմութեանցն համար։ Տ. Զ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԿԱԼԱԹԱ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ ՀՈԴԵԼՈՅՍ ՆԵՐՍԷՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆ որ բացուեցաւ 1 Սեպտեմբեր 1886ին, կը կառավարուի տասն անդամներէ բաղկացեալ Խնամակալութեամբ մը, որ Ազգային Վարչութեան կողմանէ ընտրուած էր հնգամեայ շրջանի մը համար, եւ որ վերընտրեցաւ երկրորդ շրջանի մը համար 1891 սեպտեմբերէն սկսեալ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆ երկրորդական կրթութեան յատակացեալ է, հնգամեայ ընթացքով, եւ անդ կ'ընդունուին անխտիր ամէն ազգային պատանիք որք աւարտած են նախակրթարանաց ուսումնական շրջանն և կարող են ընուլ ընդունելութեան պայմանները։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆ ունի ուսուցչական մարմին մը, մայրաքաղաքիս հայ և օտարազգի լաւագոյն ուսուցչաց մէջէն ընտրութեամբ կազմուած։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆ ունի Հիմնական Կանոնագիր մը, Ազգային Վարչութեան կողմանէ վաւերացեալ, որ կը սահմանէ Խնամակալութեան պաշտօնն եւ ներքին կանոնագիր մը որ կը տնօրինէ վարժարանին ներքին բարեկարգութիւնն և ուսումնական ընթացքի, աշխատութեան ժամերու, դադարի եւ արձակուրդի, պատժոց և վարձատրութեանց։ Ճշդիւ գործադրութիւնը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆ ունի Ուսումնական Ցայտագիր մը զոր Խնամակալութիւնը միշտ հետամուտ է կատարելագործելու, հետեւելով այս մասին ամէնուրեք կատարուած յառաջդիմութեանց։ Ըստ սոյն Ցայտագրի վարժարանին վիճակեալ ուսումնական աշակերտք պիտի գիտանան՝

Կրօնագիտութիւն, Հայերէն, Օսմաներէն ու Ֆրանսերէն լեզուներն հանդերձ զրագիտութեամբ, Պատմութիւն հանդերձ Պատմութեան Իմաստասիրութեամբ, Աշխարհագրութիւն ընական եւ առեւտրական, Տօմարակալութիւն եւ Առեւտրական Գործողութիւնք, Իրաւաբանական Տեղեկութիւնք եւ Տնտեսագիտութիւն, Իմաստասիրութիւն ու Իմաստասիրութեան Պատմութիւն, ինչպէս նաեւ Մանկավարժութիւն։

Գիտութեանց ճիւղին մէջ պիտի գիտնան Զուգական գիտութիւնները, զանազան մասերովն ինչպէս Թուաբանութիւն, Երկրաչափութիւն, Մեքենագիտութիւն, Տիեզերագրութիւն, նոյնպէս Բնագիտութիւն, Բնաւրութիւն եւ Բնական Պատմութիւն ամէն մասերով։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆ, բացի աշակերտաց թոշակներէն, ունի կանոնաւոր և հաստատուն հասոյթներ, որք են Ղալաթիոյ եկեղեցւոյ կալուածներու վարձք, նոյն եկեղեցւոյ վաղքի հասոյթք, որոց բարգաւաճման համար ամէն խնամք կը տարուին. ասկէ ի զատ, ըստ Հիմնական կանոնագրի, Խնամակալութիւնն արտօնեալ է նոր-նոր հասոյթի միջոցներու դիմել եթէ հարկ ըլլայ։ Ապա ուրեմն վարժարանին դրամական ընթացքն ապահովեալ է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ դիէրօթիկ աշակերտ չընդունիր։

ԲԱՑՈՒՄՆ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ

1892—1893

ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ Է. տարեշրջանը պիտի սկսի յառաջիկայ Սեպտ. 1 էն։

Սոյն Տարեշրջանի մէջ Խնամակալութիւնը կը յուսայ Ուսմանց Ծրագրոյն մէջ ընել այնպիսի փոփոխութիւններ որք մեծապէս պիտի նպաստեն աշակերտաց, եւ որոնցմէ մասնաւորապէս պիտի օգտուի նոր կազմուելիք Ա. կարգը։

ՊԱՅՄԱՆՔ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ

Յառաջիկայ 92—93 տարեշրջանին համար Կեդրոնական Վարժարանին առաջին կարգը մտնել փափագող ուսանողք կրնան ներկայանալ ի վարժարան իրենց ծնողաց կամ պաշտպանին հետ, յառաջիկայ ՅՈՒԼԻՍ 14 էն ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՕԳՈՍՏՈՍ. 22, ամէն օր մինչեւ կէսօր, և անդ անունները արձանագրել տալով տեղեկութիւն ստանալ ի մասին մտից ձեւակերպութեանց։

Ըստ Հիմնական կանոնագրի, ամէն ուսանող որ կը փափագի աշակերտիլ ի Կեդրոնական Վարժարան, մտից քննութիւն մը պիտի անցուցնէ հետեւեալ նիւթերու վրայ,

ԿՐՕՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ.— Քրիստոնէական եւ սրբազան պատմութիւն։

ՀԱՅԵՐԷՆ.— Աշխարհաբար շարադրութիւն մը եւ զրաբարէ աշխարհաբար, եւ աշխարհաբարէ զրաբար թարգմանութիւն մը։ [Դարձեալ բերականութիւնը պէտք է աւարտած ըլլայ։]

ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ.— Օսմաներէն ուղղագրութիւն (իմլա) ընթերցում եւ թարգմանութիւն ի հայ։

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ.— Ֆրանսերէն ուղղագրութիւն եւ ֆրանսերէնէ հայերէն, եւ հայերէնէ ֆրանսերէն պարզ թարգմանութիւն մը։ [Համառօտ բերականութիւն մը պէտք է աւարտած ըլլայ։]

ԹՈՒՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Զորս գործողութիւնը եւ սոցա վերարերեալ խնդիրներ։ Հասարակ եւ տասնորդական կոտորակք եւ սոցա վերարերեալ խնդիրներ, Երեքի կանոն, Մասդրական դրութիւն։ [Գործնական թուաբանութիւն մը պէտք է աւարտած ըլլայ։]

ԵՐԿՐԱՉԱՓՈՒԹԻՒՆ.— Դիծերու, անկիւններու ու շրջանակներու վրայ գործնական ու տարբական գիտութիւն։

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ.— Պատմութիւն տոմարային եւ ծանօթութիւնք ի վերայ Ցուցաց եւ Հռովմայեցւոց։

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Տարերք բնական եւ բաղաքական աշխարհագրութեան Հինգ Մասանց։

Թեկնածուն գրաւոր կերպէն պիտի կատարուին, Խնամակալութեան կողմանէ կարգեալ յանձնաժողովոյ մը ձեռամբ, և արդիւնքը պիտի տեղեկագրուի առ Խնամակալութիւն որ պիտի տնօրինէ ըստ Կանոնագրի, և պիտի հաղորդէ ամէն ծնողաց ու պաշտպանաց իրենց զաւակին կամ պաշտպանելին ընդունուած կամ մերժուած ըլլալը։

Յառաջիկայ տարուոյ համար մտից քննութիւնք պիտի կատարուին հետեւեալ թուականներուն. առաւօտեան ժամ 9 – 12, (Ը. Ե.)

Օգոստ. 24, Բշ. Հայերէն, Ֆրանսերէն եւ Օսմաներէն։

Օգոստ. 25, Դշ. Թուաբ. Երկրաչափ. Պատմ. Աշխարհգ. եւ Կրօնք։

Հայերէն, Օսմ. ու Ֆրանս. կանոնաւոր ու ընթեռնլի գիր ունենալ անհրաժեշտ է։

Օգոստ. 26, շաբաթուան օր ի ներկայութեան աշակերտաց և ծնողաց կամ պաշտպանաց, քննութեանց արդիւնք պիտի ծանուցուին։

Աշակերտաց տարեկան թոշակն է Լ. Օ. 12, վեցամսեայ կանխիկ վճարելի։

Այն ծնողք որ շատ համեստ դիրք ունենալով չեն կարող վճարել թոշակն, յետ վստահելի վկայութեանց, կիսաթոշակ կրնան տալ իրենց զաւակներն։

Իսկ այն աշակերտք որք բոլորովին աղքատ են եւ տա Ազգ. Պատրիարքարանի կողմանէ վկայեալ՝ ձրի կ'ընդունուին։ Սակայն Խնամակալութիւնն իրեն վերապահած է աղքատ աշակերտաց մէջ ընտրութիւն ընել եւ մտից քննութեան բաղդատաբար յաջողագոյն հանդիսացողները ձրի ընդունիլ ի Վարժարան։

Ըստ Ներքին կանոնագրի ամէն աշակերտ պարտի համազգեստ կրել, եւ նոր ընդունուող աշակերտաց ծնողք կամ պաշտպանք, լիաթոշակ, կիսաթոշակ և թէ ձրի, անխտիր պարտին անմիջապէս պատրաստել տալ համազգեստներն, առանց որոյ ոչ մի աշակերտ կարէ մտնել վարժարանի դասէ ներս։ 166

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ.—Մտից քննութեան Ցուցականէն վերջ, որ է 22 օգոստոս, ներկայացող աշակերտք չպիտի ընդունուին։

Առ ի դիւրութիւն աշակերտաց, Խնամակալութիւնը մասնաւոր կարգադրութիւն ըրած է դերձակի մը հետ, ըստ որոյ Լ. Օ. 2 կ'արժէ մէկ ձեռք համազգեստ։

ՀԱՄԲՈՅՐ

Համբուրելու արուեստը կ'երեւի թէ կարծուածէն աւելի դժուար է։ Քիչ մարդիկ գիտակ են անոր լրջօրէն։ Ուստի, Ուաշինկթընցի բրօֆէսէօռ մը «համբոյրներու» դասընթացք մը բացած է։ Մտադիր է սովրեցուցել ընկերային համբոյրը, քաղաքավարական համբոյրը, նշանածի համբոյրը և այլն։ Նշանածի համբոյրը դրուելու է սիրելուհւոյն աչաց վրայ, ոչ թէ շուրթերուն վրայ։ «Շատ գորովալից միանգամայն շատ բանաստեղծական է։» Վերջնապէս պէտք է հաւատալ թէ արուեստի այս ճիւղը շատ զանց առնուած է ցայս վայր։ Այսպէս, նախ պէտք է ըսել թէ աղկալից համբոյրն, սոնտուական անուանեալ, բոլորովին ինկած է նորութենէն։ Դորգ-վարագոյրի և գօտուոյցի չափ հինցած է, ըստ յայտարարութեան Սթաֆ պառօնուհւոյն, այն նրբամիտ տիկնոջ որ ամէն շաբթու կը քննախօսէ նորաձեւութեան վրայ, «Բարթի Նաստօնալ»ի մէջ։

«Ամերիկացիները, կ'ըսէ, համբոյրին մէջ երանգներ կը գտնեն որք բոլորովին անծանօթ են մեզ՝ հին աշխարհի բնակիչս։ Հարիւրէ աւելի զանազան համբոյրներ ունին, խրոխտ համբոյրը, գողունի համբոյրը, ապուշ համբոյրը, գնուած համբոյրը, կորսուած համբոյրը — այն զոր կը փոխանակեն երկու աղջիկներ, հակաբանական համբոյրը, այն զոր կը փոխանակեն երիկ մարդիկ, պլատոնական համբոյրը, այն զոր կը դրոշմեն մատանց ծայրերու վրայ, անհրաժեշտ համբոյրը, որով կը վարձատրեն քոյրը, բնական համբոյրը, այն զոր մարդ կը պարտի իր կնոջ, պատրուակի, դարձուածքի, ցաւի համբոյրը, այն որ կը դրոշմուի զաւկին ճակտին վրայ, նոյն իսկ ի բացակայութեան ամուսնոյն. իսկ խուսափանքի համբոյրն այն է որ՝ անանկալի մը պարագային՝ կը վերջանայ մօրը վիզն կախուած մանկան այտերուն վրայ։ Քաջասիրտ համբոյրն այն է որ կը շնորհուի տգեղ աղջկան մը. յուսահաք համբոյրն այն է որ կ'աւարտի յանկարծ ձեր շրթանց դէմ հրուած դրան մը վրայ. վտանգաւոր համբոյրն այն է զոր կը քաղես սենեկապանուհւոյն այտէն, մարուր համբոյրն այն է որ կը դրոշմուի մօրն այտին վրայ։ Նշանածին տրուած համբոյրը յառաջխոհ համբոյրն է, զարմուհիէ մը գողցուած համբոյրը՝ փափուկ համբոյրն է։ Կեղծաւոր համբոյրն այն է որ կը դրոշմուի պառաւ և հարուստ հօրաքեռ մը այտերուն վրայ։ Ամենահաղուագիւտ համբոյրն այն է որ կը շնորհուի զրքանչին՝ իր ուսնախմբութեան կամ ամանորի առթիւ։»

Եանքիներն, որք այպէս համբոյր կը շռայլին աջ և ահեակ, թերեւս պէտք ուներին արդարեւ որ բրօֆէսոր մը և օրէնքներ կանոնաւորուին ոլչգաւորանքները։ Եւ, այս առթիւ, չմ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԳԱՐԴ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԷՆԻԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000 — **«ՓԻՆԻՔՍ»** — Հիմնեալ ի Լշնտրն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փոխարէն համար։

34

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարդագրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եկեղեցի թիւ 11, և 12, Սանտալէը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890 » 6,165,860
Տարեկան հասոյթ » » » 14,135,925

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ դանուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14.

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. Ֆինս միացած է Եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց գրամ գլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ալթընճը օրտուի Հիւմայուն մէրքէզի պուլունան Նասիլիչ իւլ մէվգբինտէն Կէրէպնէ Բէօրրիեուզ Սէրքիճէ Ալասթէէ Տիւգաթ Տօմնիք Գուզու քէօյ մէվգբէրինտէ պուլունան Թապուր մէրքէզէրինտէքի ասաքիրի Շահանէ իչին սէնէի հալիեէ զէխայիրի էօշրիեէսինտէն միւրեթթէպ օլան խընթա մուգապիլինտէ նան վէ միւֆրիզէլէրտէ պուլունան հիւնուզը ճէնապը միւլիւքեանէէ տագիգ ինթա օլունմագ սուրէթէլրի իւլ ասաքիրի մէրգումէ իչիւն մահալինճէ մէվգբի միւզայեէտէէ գօնուլուպ Թալիպի էօհտէսինտէ պուլունան նանը ազիզ մուայէնամրնըն Թապա վէ իյմպի իւլ օլ էճմէ իւլ էթմէք վէ տագիգ ինթասընա Թալիպ օլանլարը Թարիխը իլանտէն ինթիպարէն 1 հաֆթաեա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվգիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։

Նօ. 10 — 2—3

Էճգա անպարընտա մէվճուտ օլուպ Թամիր վէ ճիլա օլամագ վէ նօգսանլարը իքմալ օլունմագ ալէաթ վէ էտէվթընն նօգսանլարընն իքմալը վէ միւհիմմաճը Թամիր վէ ճիլա օլամագ օլանլարը տախի Թամիր վէ ճիլասը 6000 ղրուշա օլարագ Թալիպի էօհտէսինտէ իտուկինտէն Թէնղիւէ Թալիպ օլանլարը 1 հաֆթաեա գատար Պապը Սէրասքէրի լէվգիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։ Նօ. 11 — 2—3

Իւշիւնճիւ օրտուի Հիւմայուն մէրքէզի իւլ Բէրլէրէտէ պուլունան ասաքիրի Շահանէ հայվանաթը իչիւն 1 սէնէէտէն լիւզումը օլամագ էշեաի մուլթապիեէ մուսայեա օլունմագ իւզրէ, մէվգբի միւնագասաեա գօնուլմուշ օլտուգունտան ինթասընա Թալիպ օլանլարը Թարիխը իլանտէն ինթիպարէն 1 հաֆթաեա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվգիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։ Նօ. 8 — 3—3

Ինչասթը ասքէրիեէ իչիւն միւպայեա օլունմագ 15 000 ատէտ չապ գօղուշը վէ 15,000 ատէտ ասնտըգը թահկիմարը միւնագասասընընն աղօթօսընն 16ՆԸ բաղար կիւնիւ գարարը գաթիսի ֆէրտասը 100տէ 5 թէնղիլաթ մուգարրէր օլտուգունա մէպնի Թալիպ օլանլարընն ինչասթը ասքէրիքէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ ինթիմէլէրի։ Նօ. 9 — 3—3

ԼԱՆՔԱՇԱՅՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ

Հիմնեալ 1852ին

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս. 3,000,000
91 դեկ. 31ին աւանդ տրուած գ. 1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ 1,635,903
Հասոյթ 1891ին 1,851,329

Այս ընկերութիւնը ընդգէմ հրդեհի կապահովէ ամէն տեսակ շէնք, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայսն ինչպէս և նաւերնաւահանգստիմէջ.

Վնասի առնն տրուած է խրճանիա տրուելու։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ. գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 լոգէթ փաշա խան, Ղալաթիա

ՐԻՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ
Ներկայացուցիչ
ՊՈՆՏ, ՍԷԼՎԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕԹԻ ՕՀԼԸԲԷԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԸՆ ՅՈՒՏ ԻՒՂ

Իրենցմէջ որ շատ Ի պարոյր

Գարտասեալ Հեռամէ ՍԿՕԹԻ և ՊՕՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ճաշ հնամ իւրի բոլոր յատկութիւններն զատ։ Իրոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզաձութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է և ամենն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գրասենեակաւորք ի Պարիս, ՀՈՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐԵԱԼ

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒՈՒԱՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԵՍՈՒԹԵԱՆ

Վաւերութիւն փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆԳԱՍՔՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

Վիշիի հաստատութեան մէջ, որ Եւրոպոյ նմանօրինակ լաւագոյն հաստատութեանց մին է, ամէն տեսակ լոգարան և դեղ կը գտնուի ստամոքսի, փայծենդի ցաւոց երիցամարաց, սապատարի, փպրտիցաց Բեռն կոխածի հիւանդութեանց բուժման համար։

Ամէն օր՝ մայիս 15էն մինչեւ սեպտեմբեր 15՝ թատրոն եւ նուագահանդէս ի Քազինո,—երաժշտութիւն պարտէզին մէջ.—Ընթերցարան.—Տիկնանց վերապահեալ սրահ.—Խաղուց, խօսակցութեան եւ գրնդաղալի սրահներ։

ԱՄԵՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ԿԸ ՏԱՆԻՆ Ի ՎԻՇԻ

Տեղեկութեանց համար դիմել առ. Ընկերութիւնն, Պուլվար Մոնմարթր, 8, Փարիզ։ 427

ԱՌԱՋՐՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Սրբոյն-Կ. Անդրէաս, Կ. Պոլսոյ և Օրթեայի դիմ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔԻՆԸ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ազգանս	2000	Գիամինկօ	1600	Բալերմ	3200
Անճելը	3000	Կալիէօ	5500	Բանքէր	1700
Աքօլը	5500	Կիրանս	2200	Բլարէ	1500
Ակկա	2300	Կոզը	1800	Բոլը	1000
Արիսգրգ	2000	Կրօտոն	2200	Բուէդգ	2800
Գասանս	3000	Հիրը	2000	Բրիսթօ	4400
Գրքսոնիս	2200	Հիսալկ	3800	Բրինգգ	3200
Գրանս	2000	Հիրուսա	7000	Բրոլը	3000
Գրիֆիսը	8800	Հումգեր	1200	Բրամէ	3500
Դէլը	2600	Լյակս	5000	Բրազարիս	3500
Դալիբաս	2500	Ճիւնս	2300	Յայէրիս	4000
Դամէս	2100	Քէլէս	2000	Ամանդիակ	8200
Դնաբ	2000	Քրոյրիս	4200	Սարգիս	2000
Դօսն	2700	Քօրիս	2200	Սիրիս	2000
Զիքակս	5000	Լէս	2000	Սարենաս	4800
Դիս	2500	Լիբանթէ	4500	Թ. Ամիրգան	3000
Գոլդրաս	3400	Լիվրնս	3000	Թուրս	1200
Տիգս	2500	Պամս	1500	Թրլիս	2800
Տամինս	2500	Մարենկս	4300	Թրբիսս	900
Տաբս	4800	Մարգէլլ	6500	Ուրիս	5000
Տրաբս	2100	Միս	2000	Վոլիաբնս	5000
Էպրնամ	2600	Մրանիս	3100	Եէս	3600
Էրասրաս	3000	Նէլս	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրս	3200	Օրլանս	3000	Տիֆնդրնս	200
Ջրամս	2800	Պիէլլս	5000	Հրմս	200
Ֆրլան	800	Գրանս	4500	Ջէրս	140
Ֆիս	700	Գէգ	2000	Թոգրիթս	120

Էճիրզրն Մոնարք 8000
Բիրժիրն Մոնարք 8000
Լէգիրն Մոնարք 8100

Ամենաբնեբրա համար ամէն դէրբանիկ կ'ընծայուի

Դիմել առ. Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՆ
Գրքնակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլէք
40 խան. Ղալաթիա

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Բ.ք. 10 21 Ուռուսի ուրբանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Դշ. 10 23 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի ուրբանդակ, ժամ 3ին յետ միջօրէի. Պիրէանի ճամբով

Եր. 12 24 Սեվաստոպոլի ուրբանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Չ. 12 24 Ուրբանդակ դեպի Փոքր Ասիոյ Նաւահանգիստները մինչեւ պարտէզ առաւօտեան ժամը 11ին։

Հ. 4325 Սեւ ծովի ուրբանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ադ.—գոնա. 12|24, երեքշաբթի օրը կ. պոլսոյ դէպի Սուրիոյ Նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանգիստի թրիքալի, Պէյրութ, Յաֆա, և Բոր-Սայիտ դացով լուցնուին։ 12

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹ

Որ ամեն երկու ուրբաթ կը բանի Լիվերպուլ և Արեւ-Լիւէս դէպ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գանգէսիա	4845
Եդրուբիա	7718	Պոթնիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարմարեան	2408
Բաւարիա	5587	Պրէսս	2393
Սեքսոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալիֆա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալթիրա	2144
Ալէքսը	2448	Բրիտանիա	893
Քէսար	1876	Մարգրէթ	1855
Շեէրպուրկ	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Սելիքսիաֆա խան Թիւ 11
17 Ղալաթիա

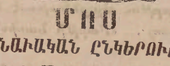

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերպուլ և Մէքսիկոյի դէպ բանող

ՍՊԷՆՍԱԿ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանգուրա	4200	Պիրիաքս	3000
Ֆէբրա	4000	Գասրիս	3000
Օմմնիլ	4000	Դէրթիս	3000
Սէսոսգրիս	3250	Բէրա	3000
Թիրա	3250	Լոգիս	800
Մանսալա	3250	Ոլիմա	800
Մարիսթիա	3250	Սէոիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուլթրալ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31. Ճէյմս Սգրիդ Լիվերպուլ

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻԻԱՆՍ ՔՕՐՔՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՔԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ.
Ընդհանուր գործակալ Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ եւ Ընկ.
140 Պահչէ Գաբու, Մէյտանճըք սոքաք, Ուլթրալ խան։

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ եւ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ եւ ԸՆԿ.

Մարսէլիոյ և Պոմբայի դէպ կանոնաւորաբար բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէրսէյ օգոստոս 17ին Մարսիլիայէն և օգստոս 24ին կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ. Կէլ

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղղեալ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմեցէք առ գործակատար թիրմիթ Բրգոնիլ
Ֆոմնանե Սիթէ Ֆրան։ 5

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

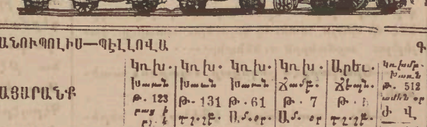

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Ճ ԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԳ 8

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՊԵԼԼՈՎԱ

Արեւ. Ճնդն. Թ. 2 Բ.Եր. Ա.	Կր. Ճ.մէջ Թ. 4 Ա.մ. Ա	Կր. Խառն Թ. 62 Ա.մ. Ա	Կր. Խառն Թ. 132 Բ.Եր. Ա	Կր. Խառն Թ. 1242 բաց է միայն Ա	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կր. Խառն Թ. 123 բաց է Ա	Կր. Խառն Թ. 131 Թ. 61 Ա.մ. Ա	Կր. Խառն Թ. 7 Ա.մ. Ա	Արեւ. Ճնդն. Թ. 1 Բ.Եր. Ա.
ժ.	ժ.	ժ.	ժ.	ժ.		ժ.	ժ.	ժ.	ժ.
7 20	8 13	6 30			Մկ. Կ. ՊՈԼԻՍ ... ժմ.				
		6 41			Գումգապու		8 52	8 22	4 00
		6 53			Եէնիճ-գուլէ		8 23		
		7 38			Մարիգիլ		8 07		
		7 26			Աչրաէ-Էֆանա		7 44		
		7 45			Քիւչիւք — Զէյմէճէ		7 22		
		8 29			Ղարթա—գուլէ		7 07		
	9 53	9 05			Հասրքէեղ		6 22		
		9 43			Զաթաղճա		5 56	6 58	
9 38	10 51	10 25			Գապաքէհ		4 53	6 17	1 50
		11 27			Սիրէքլի		4 20		
	12 12	12 09			Զեյրեքպուրգ ... մէկնումբ		3 29		
	12 14	12 40			Զորլու ... ժամանումբ		2 37	4 38	12 09
12 04	12 56	1 41			Մուրթաշ — Քէօքէլի		2 12	4 35	12 04
		2 33			Սէրկէճ—Զէյթինբուրնու		1 26	3 56	
		3 05			Լիւլէ—Պուրգազ		12 26		
	2 28	3 44			Պապա—Էսքի		11 53		
2 03	2 55	4 30			Բայլը—քէոյ		11 16	2 26	
		5 13			Ուզուն—Քէօբրու		10 39	2 00	9 33
	3 58	6 03			Գուլէլի—Պուրգազ		9 40		
	4 16	6 47			Ուրլի		8 56	12 50	
		7 12			Ժմ. ԱԳՓ. ՊՈԼԻՍ ... մկ.		7 46	12 34	8 09
		7 39			մկ. Գաղրգէզ ... ժմ.		7 14		
4 21	5 09		3 15			1 25	6 25		
4 29	5 19		4 07		Գաղրգէզ	12 32		11 37	7 14
			4 57		ժմ. Մուրթաշ բաշա ... մկ.	11 39		11 22	7 09
5 26	6 12		5 17		մկ. ... ժմ.	11 19		10 27	6 12
5 31	6 32		6 38		ժմ. Հարմանկը ... մկ.	9 54		10 02	6 07
6 14	7 13		6 55		մկ. ... ժմ.	8 48		9 19	5 23
6 20	7 38		7 38		ժմ. Գրքնօվա-Սէմէնի ... մկ.	8 01		8 59	5 18
	8 01				մկ. Թրքնօվա-Սէմէնի ... ժմ.			8 38	4 33
	8 11			10 50	Գայրաքրգ—Հասքէյ	12 50		8 25	4 18
	8 47			11 50	Սեէնի—Մահալլէ	12 06		7 32	
	9 34			1 07	Բաքալը	10 50		7 05	
8 38	9 59			1 49	Գոմշիրց—Սիանիմաք	9 58		6 30	3 06
	10 25			2 24		9 04		6 14	
9 23	10 44			2 49	ժմ. Փիլիպէ ... մկ.	8 25		5 54	2 17
9 33	11 04			3 20	մկ. ... ժմ.	7 51		5 34	2 12
	11 58			4 41	Թարար Բաղարճըք ... մկ.	6 45		4 43	
	12 22			5 12	ժմ. Ցարամէյ ... մկ.	6 00		4 17	
	12 23				մկ. ... ժմ.			4 16	
11 10	12 44				ժմ. Պէյօղլ ... մկ.			4 01	12 44
3 20	4 29				Սոֆիա			12 34	15
2 10	9 50				Նիշ			5 51	920
8 48	4 48				Պէլգրատ			10 58	80
9 40	1 20				Պուլատբէրթ			2 40	32 57
3 16	7 20				Վիէննա ... մկ			8 30	8 30

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՕՖԻԿ—ՍՊԷՆՏԷԼ

Կր. Խառն Թ. 512 ամեն օր ժ.	Կր. Խառն Թ. 522 ամեն օր ժ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կր. Խառն Թ. 523 ամեն օր ժ.
5 10		Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.	10 13
5 44		Թրօքոն ... մկ	9 41
6 21		Ամանթօվօ	9 04
6 48		Քարասուս	8 41
6 53		Կիւմիւնէ	8 34
7 31		Կէօրէլի	7 59
8 05		Միհաովսէ	7 15
8 1.		Աֆրունճիկ	7 06
8 47		Տէմիրգապու (Պիւֆէ) ժմ.	6 32
8 57		մկ.	6 17
9 42		Քրիմօլագ	5 48
10 21		Վէնիդ—Կրաչքօ	5 00
11 08		Քէօրբիւլիւ ... ժմ.	4 10
11 18		մկ.	4 00
12 06		Զէլէնիքօ	3 17
12 42		ժամ.	2 41
1 06		ԻՒՊԻՖԻԿ (Պիւֆէ) մկ.	
1 47			
2 42		Ամասիա	2 20
3 15		Գուսմանօվա	1 44
3 43		Թարգանտշիք	1 07
3 56		Բրէզօվա	12 29
4 21		Պուրգասովիք	12 04
4 34		Պուլիէնիկէք	11 46
		Զիրկէշիք	11 16
			11 00
9 38		Նիշ	5 51
4 48		Պէլգրատ	10 38
1 20		Պուլատբէրթ	2 40
7 20		Վիէննա մկ	8 30

ԳԻԾ ԻՒՍԿԻՒԴ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կր. Խառն Թ. 622 Բ.Եր. ժ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կր. Խառն Թ. 621 Բ.Եր. ժ.
7 15	Իսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ	12 29
8 22	Կրէչանա մկ	11 36
9 17	Քասանիք	10 59
10 27	Վ. Էսքիսէիր	10 12
11 20	Վիրիան	9 11
12 12	Բրիշ թ Թան	8 16
12 58	Վ. ...բրան	7 22
1 15	Միթրովիցա մկ.	7 00

ԹՐԼՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կր. Խառն Թ. 321 Բ.Եր. Ա Բ Գ	Կր. Խառն Թ. 323 Կր. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կր. Խառն Թ. 322 Բ.Եր. Ա Բ Գ	Կր. Խառն Թ. 324 Բ.Եր. Ա Բ Գ
9 13	1 40	մկ. Թրնով-Սէմէնի ժմ.	7 30	9 49
9 58	2 25	Դարբասանար	6 46	9 15
11 03	3 32	Իսանլ—Մէյլէսի	5 48	8 14
12 13	4 43	Եէնի—Զագրա	4 42	7 09
1 11	5 41	Սիլիվս—Փրմանլը	3 41	6 13
2 00	6 30	Իստանբուլ ժմ.	2 40	5 10
6 58		ժմ. Պուգրկազ մկ.	9 40	

ԱԴՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՏԻՏԷ ԱՂԱՁ

Կր. Խառն Թ. 231 Բ.Եր. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կր. Խառն Թ. 222 Բ.Եր. Ա Բ Գ
7 51	մկ. Ա. Պոլիս ... ժամ.	6 55
8 47	Ուրլի	5 58
9 33	Գուլէլի — Պուրգազ	5 30
10 10	Տիմոթեաքա	4 38
11 22	Սարֆի	3 31
12 20	Պիտրլի	2 31
1 21	Ֆէբրէ	1 29
2 32	ժմ. Ցէտէ—Ագրա մկ.	12 20

ԳԻՏԵԼԻՈՒ ԻՒՐԻՔ

1.—Սորոգաձեւալ վագրկեանները կը ցուցնեն երթկուան ժամը 6ին և առաւուան ժամը 5 59ի միջեւ. եղած գիշերուան ժամանակը։

2.—Կ. Պոլսոյ արեւելեան ժամանակացոյցը մանաւոր ցուցակ մըն է եղած։

3.—Զաթաղգրի սիւնակաց մէջ կատարմամբ մեկնման ժամանակը պէտք է կարդալ վերէն վար. և ակակցողի սիւնակաց մէջ վարէն վերն։

4.—Թիւ. 321 փաստն կատարմամբը ի Թրնովա—Սէմէնլի կը հաղորդակցի 7 Թիւ. պպայմանագրական կատարմամբին հետ։

5.—Թիւ. 322 փաստն կատարմամբը ի Թրնովա—Սէմէնլի կը հաղորդակցի Թիւ. 4 պպայմանագրական կատարմամբին և Թիւ. 131 փաստն կատարմամբին հետ։

6.—Գիւ. 621 խառն կատարմամբը Սկիւտարի մէջ կը հաղորդակցի՝ Զէյրեքիէ գացող Թիւ. 513 խառն կատարմամբ հետ։

7.—Մահճաքարձ վագոն մը աւելցուած է Թիւ. 7 և 4 պպայմանագրական կատարմամբց, արեւելեան ճնշղնիցոյն չբանած օրերն, այսինքն.

Կ. Պոլսէն մեկնող Թիւ. 4 կատարմամբին) կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ
Պելովայէն մեկնող Թիւ. 7 կատարմամբին) կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը

Ուղեւորք կրնան գալիս ի կիր առնուլ յաւելուածական սակ մը վճարելով։

Ա. կարգ Բ. կարգ
Ֆր. 10.— Ֆր. 7.— կ. Պոլսէն Ադրիանոպոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար
,, 12.— ,, 9.— կ. Պոլիս Փիլիպէ Պելովայի համար կամ փոխադարձաբար

8.—Արեւելեան եւրոպայի ժամանակը [Ա. Ե. ժ.] 4 վայրկեան առաջ է կ. Պոլսոյ տեղական ժամուն վրայ։

9.—Մէյլի եւրոպոյ ժամանակը [Մ. Ե. ժ.] 32 վայրկեան հետ է Սկիւտարի ժամուն վրայ։

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ